

Tematsko izvješće

Europska statistika

Potencijal za daljnje poboljšanje kvalitete

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

Sadržaj

	Odlomak
Sažetak	I.. – X..
Uvod	01.. – 11..
Znanje je moć: uloga službene statistike	01.. – 03..
Pravni okvir za izradu europske statistike	04.. – 07..
Upravljanje europskim statističkim sustavom	08.. – 11..
Opseg revizije i revizijski pristup	12.. – 20..
Opažanja	21.. – 89..
Strategija i programi ispunili su očekivanja, ali naglasak nije bio dovoljno usmjeren na inovacije i nisu sve potrebe korisnika zadovoljene	21.. – 34..
Strateški planovi i programi uglavnom su ispunili institucionalna očekivanja, ali njima se nije uspio izmjeriti ostvareni napredak	22.. – 23..
Potrebe korisnika nisu u dovoljnoj mjeri zadovoljene i još uvijek postoje ključni nedostaci podataka	24.. – 29..
Financiranje statistike EU-a ne potječe iz odgovarajućih izvora i njime se ne daje dovoljna prednost inovativnim projektima	30.. – 34..
Eurostat pruža odgovarajuću potporu nacionalnim statističkim sustavima, ali i dalje postoje nedostaci u području procjene i širenja	35.. – 69..
Eurostat pruža odgovarajuću potporu nacionalnim statističkim sustavima	38.. – 39..
Izvešćivanje država članica o kvaliteti nije u cijelosti usklađeno i dokumentirano	40.. – 43..
Eurostatovom procjenom kvalitete ne jamči se u potpunosti pouzdanost podataka	44.. – 56..
U izvješćima upućenima Parlamentu i Vijeću nedostaju usklađeni pokazatelji informiranja i praćenja	57.. – 58..
Postupci širenja informacija nisu dovoljno usklađeni	59.. – 63..
Pristupom prije objavljivanja mogla bi se ugroziti jednakost i omogućiti curenje informacija	64.. – 69..

Potencijal stručnih pregleda za postizanje poboljšanja nije u cijelosti iskorišten 70.. – 89..

Komisija je ostvarila dobar napredak u pogledu većine preporuka iz stručnih pregleda 71.. – 75..

Eurostatova procjena provedbe mjera za poboljšanje (iz stručnih pregleda) u državama članicama uglavnom se temelji na uzajamnom povjerenju statističkih tijela 76.. – 82..

Izrada stručnih pregleda s vremenom se poboljšala, ali i dalje postoje važni nedostaci 83.. – 89..

Zaključci i preporuke 90.. – 103..

Prilozi

Prilog I. – Službena statistika u kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19

Prilog II. – Odabrane statističke aktivnosti

Prilog III. – Primjeri međunarodnih statističkih smjernica, preporuka i najboljih praksi

Prilog IV. – Popis projekata odabranih za ovu reviziju

Prilog V. – Traženje alternativnih rješenja za pravodobnije podatke o smrtnim slučajevima uzrokovanim bolešću COVID-19

Prilog VI. – Preporuke ESGAB-a, 2014. i 2021.

Prilog VII. – Sažetak mjera za poboljšanje nacionalnih zavoda za statistiku – stanje na dan 31. prosinca 2019.

Prilog VIII. – Obuhvat nacionalnih statističkih sustava u trećem krugu stručnih pregleda

Pokrate i skraćeni nazivi

Pojmovnik

Odgovori Komisije

Kronologija

Revizorski tim

Sažetak

I. Službena statistika javno je dobro koje služi opisu gospodarskih, demografskih i društvenih pojava te pojava u vezi s okolišem. Službena statistika ima ključnu ulogu u pružanju potpore političarima i poslovnim čelnicima, ali i pojedincima i kućanstvima pri njihovoj donošenju odluka temeljenih na dokazima. U Europskoj uniji statistika je potrebna u svim područjima, od osmišljavanja, provedbe, praćenja i evaluacije politika EU-a do prikupljanja i dodjele financijskih sredstava EU-a, pri čemu je visoka kvaliteta od ključne važnosti. Upravljanje statistikom temelji se na kriterijima relevantnosti, točnosti, usporedivosti i usklađenosti, pravodobnosti i vremenske točnosti te pristupačnosti i jasnoće.

II. Sud je 2012. objavio tematsko izvješće o kvaliteti europske statistike. Praćenjem provedbe preporuka iz tog izvješća utvrdio je 2016. da određena dogovorena poboljšanja nisu u cijelosti provedena. Zbog nedavnih promjena koje su se dogodile u području europske statistike odlučio je provesti novu reviziju u vezi s istom temom. Sud svojim nalazima i preporukama želi doprinijeti djelotvornosti Eurostatovih postupaka upravljanja kvalitetom i na taj način pomoći poboljšati pouzdanost europske statistike.

III. U okviru ove revizije Sud je procijenio pruža li Europska komisija na djelotvoran način uvjete za visokokvalitetnu europsku statistiku. Kako bi odgovorio na to pitanje, Sud je ispitao raspolaže li Komisija sveobuhvatnom strategijom i djelotvornim programima (489 milijuna eura dodijeljenih u razdoblju 2013. – 2020.) za izradu statistike. Sud je također procijenio pruža li Eurostat odgovarajuću potporu, je li uspostavio pouzdanu procjenu kvalitete podataka te jamči li svim korisnicima transparentan i jednak pristup. Sud je u tu svrhu odabrao statističke aktivnosti u trima tematskim područjima (rad, poslovanje i zdravstvo) i provjerio je li Eurostat svojim aktivnostima procjene zajamčio kvalitetno prikupljanje podataka u razdoblju 2017. – 2020. Naposljetku, Sud je ispitao je li potencijal stručnih pregleda za jamčenje kvalitete europske statistike u cijelosti iskorišten.

IV. Opći je zaključak Suda da je statistika koju Komisija pruža općenito gledajući dovoljno kvalitetna za oblikovatelje politika, poduzeća i građane. Međutim, i dalje postoje određeni nedostaci na čijem je otklanjanju potrebno raditi.

V. U europskim statističkim strategijama Eurostata odražavaju se prioriteti utvrđeni u više uzastopnih programa, ali tim se strategijama ne uspijeva izmjeriti ostvareni napredak. Europski savjetodavni odbor za statistiku, glavno predstavničko tijelo za korisnike, ne predstavlja na djelotvoran način sve korisnike, kao što su kolektivna stajališta akademske i istraživačke zajednice. Nadalje, potrebe korisnika nisu u cijelosti zadovoljene jer u područjima obuhvaćenima revizijom postoje veliki nedostaci podataka.

VI. Unatoč povećanom financiranju u okviru europskog statističkog programa izrada redovite europske statistike i dalje jednim dijelom ovisi o financiranju koje provode druge službe Komisije. Nekima od 13 projekata financiranih sredstvima EU-a koje je Sud analizirao nije ostvarena dodana vrijednost usmjeravanjem na inovacije, nego su se njima samo financirale obvezne aktivnosti.

VII. Potpora Eurostata državama članicama u velikoj je mjeri odgovarajuća. Međutim, Eurostatove ovlasti provjere u područjima koja je Sud ispitao ograničene su. Sud je ujedno utvrdio da izvješća o kvaliteti koja dostavljaju države članice nisu usklađena među statističkim procesima i unutar njih te da se razlikuju u pogledu svoje razine detaljnosti. Usto, Eurostat ne provodi detaljne procjene svih dimenzija kvalitete, kao što su usporedivost i usklađenost. Pravodobnost utječe i na statistiku u području zdravstva i poslovanja jer se neki skupovi podataka mogu dostaviti do 24 mjeseca nakon referentne godine.

VIII. Eurostat je izradio kalendar objave u kojemu nedostaju određene pojedinosti. On ne raspolaže općom politikom revizija, na njegovim se internetskim stranicama ne opisuju u cijelosti pravila kojima se uređuje pristup statistici prije njezina objavljivanja i na njima se ne objavljuje sveobuhvatan popis korisnika kojima je odobren povlašteni pristup.

IX. Iako se provedba stručnih pregleda u okviru europskog statističkog sustava poboljšala, njihova učestalost i njihov obuhvat nacionalnih statističkih sustava i dalje nisu odgovarajući za jamčenje trajnih poboljšanja kvalitete. Osim toga, Komisija i države članice tek su djelomično ispunile ključne preporuke iz stručnog pregleda za razdoblje 2013. – 2015. o jačanju neovisnosti i nepristranosti.

X. Na temelju revizije koju je proveo Sud preporučuje Komisiji da:

- bolje zadovolji potrebe korisnika povećanjem uključenosti Europskog savjetodavnog odbora za statistiku;
- nastoji poboljšati financijsku neovisnost europskog statističkog programa i da prednost inovativnim projektima;
- poboljša izvješća država članica o kvaliteti i procjenu kvalitete europske statistike;
- preispita trenutačnu praksu omogućivanja pristupa još neobjavljenoj statistici; i
- procijeni izvedivost jačanja ovlasti Europskog savjetodavnog odbora za upravljanje statističkim podacima.

Uvod

Znanje je moć: uloga službene statistike

01. Službena statistika „neizostavan je element sustava za informiranje demokratskog društva koji vladi, gospodarstvu i javnosti služi na način da im dostavlja podatke o gospodarskom, demografskom i društvenom stanju te stanju u vezi s okolišem”¹. Nacionalna statistička tijela i međunarodne organizacije razvijaju je, izrađuju i šire kao nacionalno dobro. Službenom europskom statistikom obuhvaćeni su sam EU, njegove države članice i regije te države članice Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA).

02. Visokokvalitetna europska statistika važna je za oblikovatelje politika jer im pomaže u osmišljavanju i praćenju gospodarskih, demografskih, društvenih i okolišnih politika usmjerenih na rast i održivi razvoj. Ta je statistika ključna i za prikupljanje i dodjeljivanje financijskih sredstava EU-a te je od presudne važnosti za poduzeća, istraživače i širu javnost. Tijekom pandemije bolesti COVID-19 postalo je jasno da postoji hitna potreba za podacima koji se dostavljaju u gotovo stvarnom vremenu u okviru brzih, fleksibilnih i usklađenijih statističkih sustava (vidjeti [Prilog I.](#)).

03. Kvaliteta je višedimenzionalni koncept, ali jednostavno se može definirati kao „prikladnost namjeni” ili „prikladnost svrsi”. U kontekstu europske statistike kvaliteta se ostvaruje na temelju kriterija relevantnosti, točnosti, usporedivosti i usklađenosti, pravodobnosti i vremenske točnosti te pristupačnosti i jasnoće (vidjeti [tablicu 1.](#)). Te su dimenzije uzajamno povezane i među nekima od njih postoje određeni kompromisi.

¹ Gospodarsko i socijalno vijeće Ujedinjenih naroda, [Rezolucija koju je 24. srpnja 2013. donijelo Gospodarsko i socijalno vijeće:2013/21 - Fundamental Principles of Official Statistics](#), 2013.

Tablica 1. – Kriteriji kvalitete

Kriteriji kvalitete	Opis
Relevantnost	Mjera u kojoj se statističkim podacima zadovoljavaju aktualne i potencijalne potrebe korisnika.
Točnost	Odnosi se na približnost procjena nepoznatim stvarnim vrijednostima.
Usporedivost	Odnosi se na mjerenje utjecaja razlika u primjenjivanim statističkim konceptima, alatima za mjerenje i postupcima u kojima se statistički podatci uspoređuju među zemljopisnim područjima, sektorskim domenama ili tijekom vremena.
Usklađenost	Odnosi se na primjerenost podataka za njihovo pouzdano kombiniranje na različite načine i za različite namjene.
Pravodobnost	Razdoblje između dostupnosti informacija i događaja ili pojave koja se tim informacijama opisuje.
Vremenska točnost	Odnosi se na razdoblje kašnjenja između datuma objave podataka i ciljnog datuma (datuma do kojeg su se podatci trebali dostaviti).
Pristupačnost i jasnoća	Odnose se na uvjete i postupke s pomoću kojih korisnici mogu dobiti, upotrijebiti i tumačiti podatke.

Izvor: Sud, na temelju članka 12. Uredbe (EZ) br. 223/2009.

Pravni okvir za izradu europske statistike

04. Pravni okvir EU-a s vremenom se razvijao, uglavnom kao odgovor na potrebe institucija EU-a. U Ugovoru o funkcioniranju EU-a² navodi se da se pri izradi statistike „poštuju [...] nepristranost, pouzdanost, objektivnost, znanstvena nezavisnost, učinkovitost u odnosu na troškove i statistička povjerljivost; izrada ne smije pretjerano opteretiti gospodarske subjekte”.

05. Uredbom o europskoj statistici³ uspostavlja se europski statistički sustav (ESS) kao partnerstvo između Eurostata (glavne uprave Komisije i Statističkog ureda EU-a) i nacionalnih zavoda za statistiku (NZS-ovi) te drugih nacionalnih tijela koja su u svakoj

² Članak 338. UFEU-a.

³ Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. (SL L 87, 31.3.2009.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2015/759.

državi članici nadležna za razvoj, izradu i širenje europske statistike. To partnerstvo obuhvaća i statistička tijela zemalja članica EFTA-e.

06. Uredbom se usto definira način na koji bi ESS trebao biti organiziran, navode se glavne dužnosti njegovih partnera i pruža se okvir za razvoj, izradu i širenje europske statistike na temelju zajedničkih statističkih načela. Uredbom se pruža pravna osnova za pripremu europskih statističkih programa (, u daljnjem tekstu „programi”), kojom se definiraju glavna područja i glavni ciljevi za razvoj, izradu i širenje europske statistike tijekom razdoblja koje odgovara razdoblju višegodišnjeg financijskog okvira. Od cjelokupnog iznosa od 489 milijuna eura, u okviru prethodnog programa (2013. – 2020.) državama članicama ESS-a dodijeljen je iznos od 193 milijuna eura u obliku bespovratnih sredstava (uz dodatni iznos od 181 milijun eura koji su druge glavne uprave dodijelile u obliku daljnje delegiranih sredstava). U tekućem programu (2021. – 2027.) planirani su rashodi u iznosu od 552 milijuna eura⁴, uključujući 74 milijuna eura u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za 2021.⁵ Komisija trenutačno razmatra reviziju relevantnog zakonodavstva kako bi se u njemu naglasak stavio na nove izvore podataka, tehnologije i spoznaje, razmjenu podataka i statističke odgovore u kriznim situacijama.

⁴ Članak 4. stavak 2. Uredbe (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021.

⁵ Članak 03 02 05 „Proizvodnja i širenje kvalitetnih statističkih podataka o Europi” odobrenog proračuna za 2021., dostupan na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021B0417&qid=1667321571488&from=en>

07. Statistička načela utvrđena u toj uredbi dodatno su razrađena u Kodeksu prakse europske statistike (Kodeks prakse), čija je svrha zajamčiti povjerenje javnosti u europsku statistiku⁶. Kodeks prakse posljednji je put izmijenjen 2017. (vidjeti [sliku 1.](#)).

Slika 1. – Načela Kodeksa prakse europske statistike

KODEKS EUROPSKOG STATISTIČKOG SUSTAVA

TKO?

Institucional no okruženje

1. Stručna neovisnost
- 1.a Koordinacija i suradnja
2. Ovlasti za prikupljanje podataka i pristup podacima
3. Primjerenost resursa
4. Predanost kvaliteti
5. Povjerljivost statistike i zaštita podataka
6. Nepristranost i objektivnost

KAKO?

Statistički procesi

7. Pouzdana metodologija
8. Odgovarajući statistički postupci
9. Izbjegavanje pretjeranog opterećenja ispitanika
10. Isplativost

ŠTO?

Statistički rezultati/proizvodi

11. Relevantnost
12. Točnost i pouzdanost
13. Pravodobnost i vremenska točnost
14. Usklađenost i usporedivost
15. Pristupačnost i jasnoća

Izvor: Sud, na temelju Kodeksa prakse europske statistike iz 2017.

Upravljanje europskim statističkim sustavom

08. Odgovornost za prikupljanje podataka potrebnih za izradu europske statistike za javnu upotrebu (na razini EU-a i država članica) imaju dva statistička sustava s odvojenim pravnim okvirima u kojima se odražavaju različite upravljačke strukture. To su europski statistički sustav (ESS)⁷ i Europski sustav središnjih banaka (ESSB)⁸.

09. ESS-om rukovodi Odbor za europski statistički sustav, kojim predsjedava Eurostat i koji se sastoji od predstavnika nacionalnih zavoda za statistiku koji su članovi tog Odbora. Taj odbor ESS-u pruža stručne smjernice za razvoj, izradu i širenje statistike. Nadležan je i za Kodeks prakse europske statistike.

⁶ Članak 11. Uredbe (EZ) br. 223/2009.

⁷ Kako je opisano u članku 4. Uredbe (EZ) br. 223/2009.

⁸ Statistička funkcija ESSB-a temelji se na članku 5. Statuta ESSB-a i ESB-a.

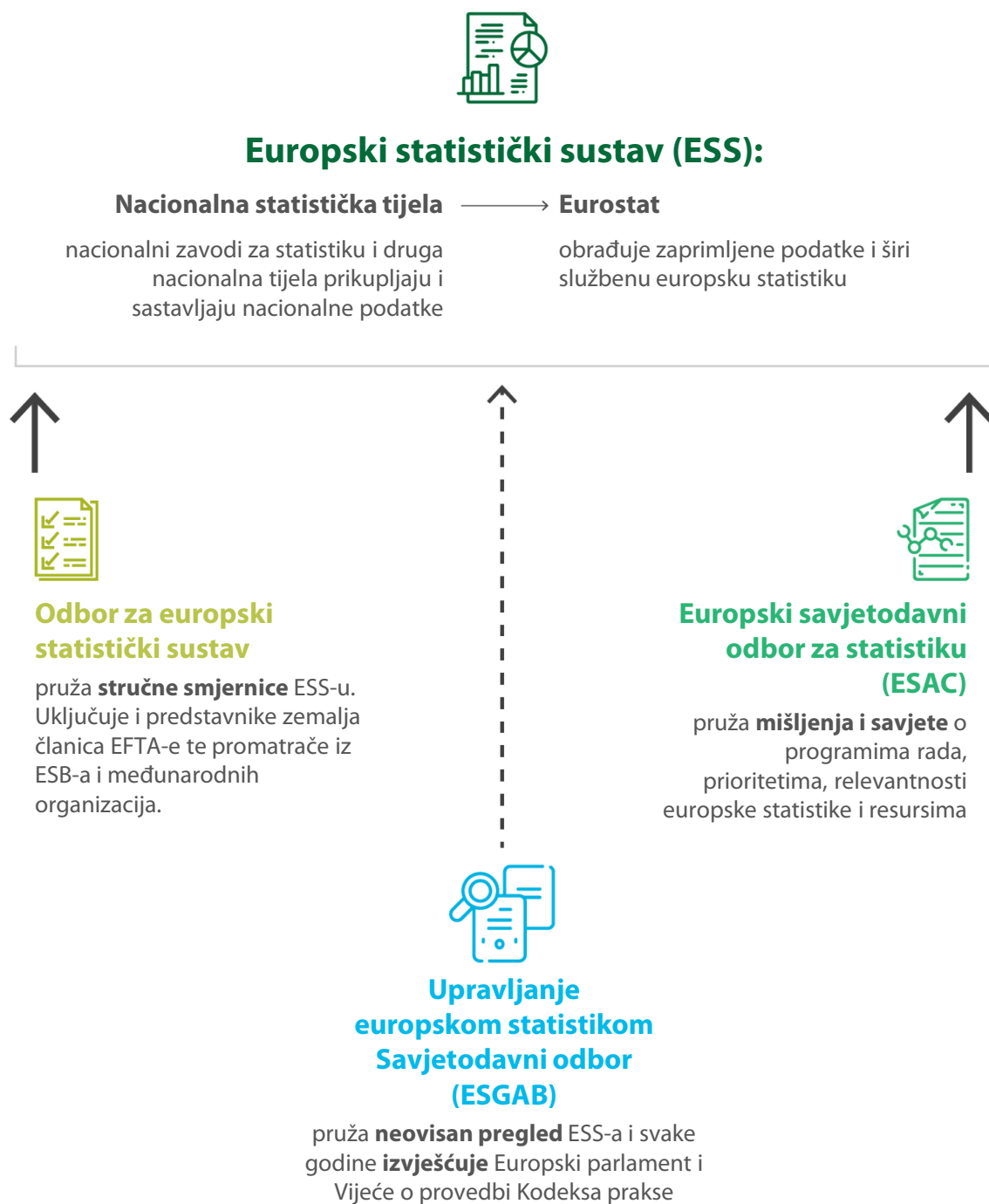
10. Eurostat djeluje kao statističko tijelo EU-a. Njegova je uloga predvoditi usklađivanje statistike u bliskoj suradnji s nacionalnim statističkim tijelima. Primarna je funkcija Eurostata obrada i objavljivanje usporedivih statističkih informacija na europskoj razini na temelju procjene kvalitete podataka koje dostavljaju države članice.

11. ESS-u pomaže Europski savjetodavni odbor za statistiku⁹ (u daljnjem tekstu: „Savjetodavni odbor”), a njegove aktivnosti u pogledu provedbe Kodeksa prakse europske statistike nadzire Europski savjetodavni odbor za upravljanje statističkim podacima (ESGAB)¹⁰, tijelo sastavljeno od neovisnih stručnjaka za statistiku (vidjeti [sliku 2.](#)).

⁹ Uspostavljen Odlukom br. 234/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

¹⁰ Uspostavljen Odlukom br. 235/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

Slika 2. – Upravljačka struktura ESS-a

Izvor: Sud.

Opseg revizije i revizijski pristup

12. Opći je cilj ove revizije bio procijeniti pruža li Komisija visokokvalitetnu europsku statistiku na djelotvoran način. Sud u ovom dokumentu upućuje na Eurostat pri izvješćivanju o područjima za koja je on kao Statistički ured EU-a jedini nadležan.

13. Kako bi odgovorio na predmetno revizijsko pitanje, Sud je procijenio sljedeće:

- raspolaže li Komisija sveobuhvatnom strategijom i djelotvornim programima za izradu visokokvalitetne statistike;
- pruža li Eurostat odgovarajuću potporu, je li uspostavio pouzdanu procjenu kvalitete podataka koji mu se dostavljaju te jamči li pri širenju europske statistike transparentan i jednak pristup za sve korisnike; i
- jesu li stručni pregledi u cijelosti iskorišteni kako bi se zajamčila i dodatno poboljšala kvaliteta statistike.

14. Sud je 2012. objavio tematsko izvješće o kvaliteti europske statistike¹¹. Praćenjem provedbe preporuka iz tog izvješća 2016. Sud je utvrdio da određene preporuke još nisu u cijelosti provedene. Iz tog razloga i s obzirom na nedavne promjene u području europske statistike Sud je odlučio provesti novu reviziju u vezi s istom temom. Stoga je ispitao koliki je napredak ostvaren od siječnja 2013. do prosinca 2021. Sud svojim nalazima i preporukama želi doprinijeti djelotvornosti Eurostatovih postupaka upravljanja kvalitetom i na taj način pomoći poboljšati kvalitetu europske statistike.

15. Sud je odabrao tri tematska područja (rad, poslovanje i zdravstvo) i provjerio je li aktivnostima procjene koje obavlja Eurostat zajamčena visokokvalitetna statistika, pri čemu se usmjerio na prikupljanja podataka u razdoblju 2017. – 2020. u skladu s kriterijima kvalitete utvrđenima u Uredbi br. 223/2009. Sud je svoju analizu usmjerio na sljedeće statističke aktivnosti (vidjeti [Prilog II.](#)):

- anketu o radnoj snazi EU-a;
- strukturnu poslovnu statistiku;

¹¹ Tematsko izvješće Suda 12/2012: „Did the Commission and Eurostat improve the process for producing reliable and credible European statistics?”

- o područje zdravstva, koje se sastoji od „rashoda u području zdravstva”, „nefinancijskih aspekata u području zdravstva” i „uzroka smrti”.

16. Sud je ispitao sve dimenzije kvalitete (vidjeti odlomak **03.**) u državama članicama iz uzorka (Hrvatska, Italija, Cipar, Litva i Finska). Kad su u pitanju pravodobnost, vremenska točnost i cjelovitost, Sud je zahvaljujući lako dostupnoj dokumentaciji obuhvatio sve države članice EU-a. Odabrao je uzorak na temelju šest kriterija kako bi se zajamčila relevantnost, značajnost, široka geografska rasprostranjenost i dobra kombinacija različitih statističkih sustava, drugim riječima, uzorak je odabrao na temelju anketa ili administrativnih podataka.

17. Sud je revizijom obuhvatio i doprinose koje druge službe Komisije (Glavna uprava (GU) za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje (EMPL), GU za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo te male i srednje poduzetnike (GROW), Glavna uprava za zdravlje i sigurnost hrane (SANTE)) te ESGAB i Savjetodavni odbor pružaju za izradu europske statistike. Sud nije razmotrio kvalitetu podataka koje šalju države članice, europsku statistiku koju izrađuje ESSB ili korištenje novim izvorima podataka.

18. Sud je svoje aktivnosti temeljio na kriterijima iz različitih izvora, kao što su dogovorena načela za službenu statistiku, odgovarajuće provedbene smjernice i najbolja praksa na međunarodnoj razini (vidjeti **Prilog III.**).

19. Sud je ispitao podatke i statistiku te razmotrio relevantno zakonodavstvo, međunarodne smjernice i preporuke te dokumente koje su Komisija i odabrane države članice dostavile, uključujući njihove odgovore na detaljne upitnike kojima je obuhvaćen cijeli opseg revizije. Sud je ispitao uzorak od 13 bespovratnih sredstava relevantnih za navedena tri tematska područja (vidjeti **Prilog IV.**) kojima je upravljao Eurostat u okviru programa za razdoblje 2013. – 2020. Ta se bespovratna sredstva odnose na projekte koje provode nacionalni zavodi za statistiku ili druga nacionalna tijela u pet država članica iz uzorka koji je Sud sastavio.

20. Sud je obavio razgovore s osobljem Komisije, Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti, nacionalnih zavoda za statistiku i drugih nacionalnih tijela u pet spomenutih država članica te s osobljem triju međunarodnih organizacija (ILO, OECD i SZO). Sud je također u svojstvu promatrača sudjelovao sastancima Odbora za ESS te obavio razgovore s trenutačnim i bivšim članovima upravljačkih tijela za ESS (ESGAB-a i Savjetodavnog odbora), Statističkog ureda EFTA-e, Saveza europskih nacionalnih statističkih društava, Kraljevskog statističkog društva te sa stručnjacima za statistiku u području rada, poslovanja i zdravstva. Sud je zbog situacije povezane s COVID-om 19 sve razgovore održao isključivo preko videokonferencija.

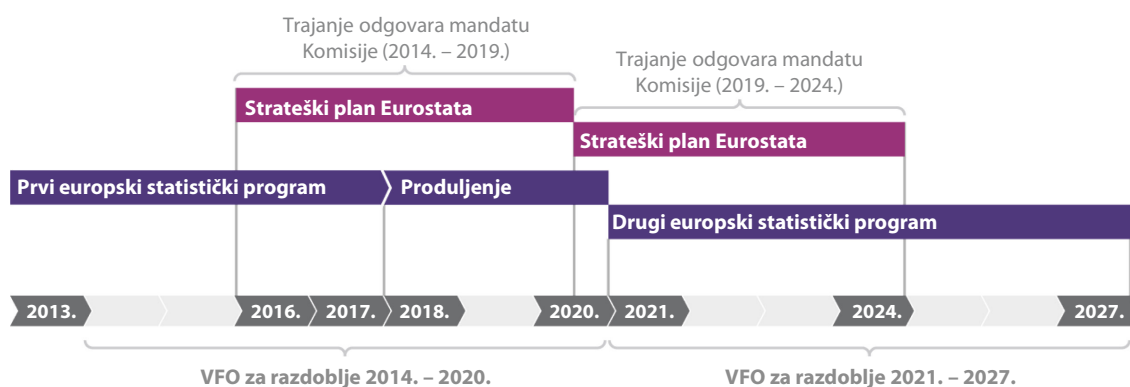
Opažanja

Strategija i programi ispunili su očekivanja, ali naglasak nije bio dovoljno usmjeren na inovacije i nisu sve potrebe korisnika zadovoljene

21. Komisija svoje strateške prioritete uglavnom provodi u okviru uzastopnih programa koji bi trebali biti osmišljeni tako da odgovaraju na potrebe korisnika europske statistike te bi ih, prema potrebi, trebalo preispitati kako bi se u obzir uzele sve neočekivane promjene (vidjeti [sliku 3.](#)). U odjeljcima u nastavku Sud ispituje sljedeće:

- (a) jesu li statistički programi Komisije i strateški planovi Eurostata dobro osmišljeni i sveobuhvatni te prati li ih se na djelotvoran način;
- (b) zadovoljavaju li se programima potrebe korisnika; i
- (c) pružaju li programi vrijednost za novac uložen u obliku bespovratnih sredstava koja se dodjeljuju nacionalnim statističkim sustavima.

Slika 3. – Višegodišnje financijsko planiranje, programi i strategije Eurostata

Izvor: Sud.

Strateški planovi i programi uglavnom su ispunili institucionalna očekivanja, ali njima se nije uspio izmjeriti ostvareni napredak

22. Sud je ispitao program za razdoblje 2013. – 2020. i strateške planove Eurostata za razdoblja 2016. – 2020. i 2020. – 2024., statističke godišnje programe rada od 2013. te dokumentaciju o praćenju i evaluaciji predmetnih programa. Sud je ispitao i aktualni

program u okviru programa EU-a za jedinstveno tržište za razdoblje 2021. – 2027., mehanizam upotrijebljen za utvrđivanje prioriteta za razdoblje 2013. – 2020. te sadržaj razgovora koji su tijekom 2019. održani u okviru ESS-a radi izmjene tih prioriteta za razdoblje 2021. – 2027.

23. Sud je utvrdio da je program za razdoblje 2013. – 2020. uglavnom osmišljen kako bi se ispunila očekivanja i zadovoljile potrebe institucionalnih korisnika europske statistike te da je uključivao okvir za praćenje. Međutim, Komisija je kasnije zaključila da neki od ključnih pokazatelja uspješnosti koji su se prvotno upotrebljavali za mjerenje djelotvornosti programa nisu bili povezani s ciljevima programa niti se njima mogao pokazati učinak financiranja sredstvima EU-a. Ti su ključni pokazatelji uspješnosti zamijenjeni drugima (vidjeti [sliku 4.](#)). Ta zamjena i promjene u metodologiji u anketi o zadovoljstvu korisnika nisu omogućile mjerenje napretka ostvarenog tijekom cjelokupnog osmogodišnjeg razdoblja.

Slika 4. – Razvoj ključnih pokazatelja uspješnosti Eurostata za program za razdoblje 2013. – 2020.

KLJUČNI POKAZATELJ USPJEŠNOSTI	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Broj slučajeva izvlačenja podataka iz Eurostatovih javnih baza podataka (EuroBase i Comext) koje su na internetskim stranicama Eurostata obavili vanjski korisnici	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Statistički obuhvat (izmjereno kao broj pokazatelja, potpokazatelja i svih njihovih raščlambi)					✓	✓	✓
Utjecaj Eurostata na internetu: a) broj spominjanja b) postotak negativnih mišljenja					✓	✓	✓
Postotak korisnika koji ukupnu kvalitetu europske statistike ocjenjuju kao „vrlo dobru” ili „dobru”	✓	✓	✓	✓			
Pravodobnost podskupa statistike koju dostavlja Eurostat izmjerena kao broj dana između posljednjeg dana referentnog razdoblja statistike i dana objave povezanog priopćenja za javnost					✓	✓	✓
Postotak korisnika koji pravodobnost europske statistike za svoje potrebe ocjenjuju kao „vrlo dobru” ili „dobru”	✓	✓	✓	✓			
Vremenska točnost statističkog uzorka: prosječan broj dana unaprijed (pozitivan) ili dana kašnjenja (negativan) u usporedbi s pravnom ciljnom vrijednošću: Glavni europski ekonomski pokazatelji i vanjska trgovina EU-a	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Postotak korisnika koji usporedivost europske statistike među regijama i zemljama ocjenjuju kao „vrlo dobru” ili „dobru”	✓	✓	✓	✓			
Postotak vremenskog niza kojim je obuhvaćeno 10 ili više uzastopnih godina					✓	✓	✓
Duljina vremenskog niza statističkog uzorka: Aktivna serija euro-pokazatelja	✓	✓	✓	✓			

Izvor: Sud, na temelju podataka Komisije.

Potrebe korisnika nisu u dovoljnoj mjeri zadovoljene i još uvijek postoje ključni nedostaci podataka

24. Kako bi se zajamčila njihova **relevantnost**, statistički podatci moraju se izrađivati imajući na umu prvenstveno korisnike. Izrada statističkih podataka nije samoj sebi svrha, već mora služiti onima koji podatke upotrebljavaju kako bi poboljšali politike i ishode. Imajući taj cilj na umu, Eurostat bi se trebao savjetovati sa svim vrstama korisnika kako bi utvrdio potrebe koje se strateškim planiranjem moraju zadovoljiti. Kao glavno predstavničko tijelo korisnika, Savjetodavni odbor trebao bi pomagati na

način da zajamči uzimanje njihovih zahtjeva u obzir u postupku planiranja programa i da uspostavlja odnose s nacionalnim vijećima korisnika statistike¹² (vidjeti [sliku 5.](#)).

Slika 5. – Razvoj europske statistike

Izvor: Sud.

25. Eurostat utvrđuje potrebe korisnika kroz niz kanala. Primjerice, održava godišnja saslušanja radi savjetovanja s drugim službama Komisije, organizira polugodišnju anketu o zadovoljstvu korisnika i provodi povremena, manje reprezentativna savjetovanja o određenim proizvodima (npr. [Europskom statističkom prikazu oporavka](#)).

26. Savjetodavni odbor daje prednost potrebama koje proizlaze iz politika i inicijativa EU-a. Osim toga, 12 članova koje Komisija imenuje sudjeluju u osobnom svojstvu, a ne kao predstavnici znanstvenih društava, sveučilišta i istraživačkih instituta iz kojih dolaze¹³; stoga ne jamče iznošenje kolektivnog stajališta. Drugi ključni korisnici i dionici, kao što su civilno društvo, nevladine organizacije koje predstavljaju ranjive i marginalizirane skupine i međunarodne organizacije nisu uključeni.

¹² Vidjeti članke 1. i 3. [Odluke br. 234/2008/EZ od 11. ožujka 2008.](#)

¹³ Vidjeti članak 4. [Odluke br. 234/2008/EZ od 11. ožujka 2008.](#)

27. Od svojeg osnivanja Savjetodavni odbor nije ostvario znatan napredak u području uspostavljanja odnosa s nacionalnim korisnicima statistike. Naime, tek je 2021. sastavio pregled 23 nacionalna vijeća korisnika statistike i izradio planove za jačanje svoje suradnje s njima. Osim toga, Sud je tijekom provedbe svojih aktivnosti otkrio dokaze o tome da su aktivnosti talijanskog vijeća korisnika obustavljene i da takvo vijeće još nije djelovalo u Hrvatskoj.

28. Revizijom koju je Sud proveo utvrđeni su nedostaci u statistici o „nefinancijskim aspektima u području zdravstva” i statistici o pobolijevanju. Statistika o nefinancijskim aspektima u području zdravstva, kao što su zdravstveni resursi i zdravstvene aktivnosti, dobrovoljna je, a skupovi podataka i dalje su necjeloviti jer ne dostavljaju sve države članice sve dogovorene podatke Eurostatu. Očekuje se odobrenje nacrtu provedbene uredbe u kojem se utvrđuje minimalni popis zahtjeva, a prvo dostavljanje podataka očekuje se tijekom 2023. Osim ako se određenim državama članicama odobre odstupanja, očekuje se poboljšanje kvalitete (uključujući cjelovitost). Već više od deset godina radi se na razvoju statistike o pobolijevanju i ona još nije dovršena.

29. Još jedan važan nedostatak koji je Sud utvrdio odnosi se na definiciju MSP-ova na razini EU-a, koju Eurostat ne primjenjuje ispravno zbog poteškoća u dobivanju svih financijskih podataka u nekim državama članicama. Klasifikacija MSP-ova u području europske statistike temelji se samo na broju zaposlenika (manje od 250 osoba), dok se njome zanemaruju financijski kriteriji (godišnji promet i ukupna bilanca).

Financiranje statistike EU-a ne potječe iz odgovarajućih izvora i njime se ne daje dovoljna prednost inovativnim projektima

30. Komisija bi trebala odgovoriti na ključne potrebe korisnika i dopuniti nacionalno financiranje osiguravanjem odgovarajućih financijskih sredstava za nacionalne statističke sustave, kako je preporučeno u međunarodnim smjernicama (vidjeti [Prilog III.](#)). Financijska sredstva iz programa dodjeljuju se u okviru godišnjih programa rada koje izrađuje i donosi Komisija i koji obuhvaćaju financiranje bespovratnim sredstvima, nabavom i drugim sporazumima. Višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. uključuje 552 milijuna eura za predmetni program – oko 78,9 milijuna eura godišnje (+29 % u odnosu na godišnji prosjek razdoblja 2013. – 2020.). Godišnji doprinos EU-a ESS-u čini 2,4 % ukupnog procijenjenog troška izrade službene statistike

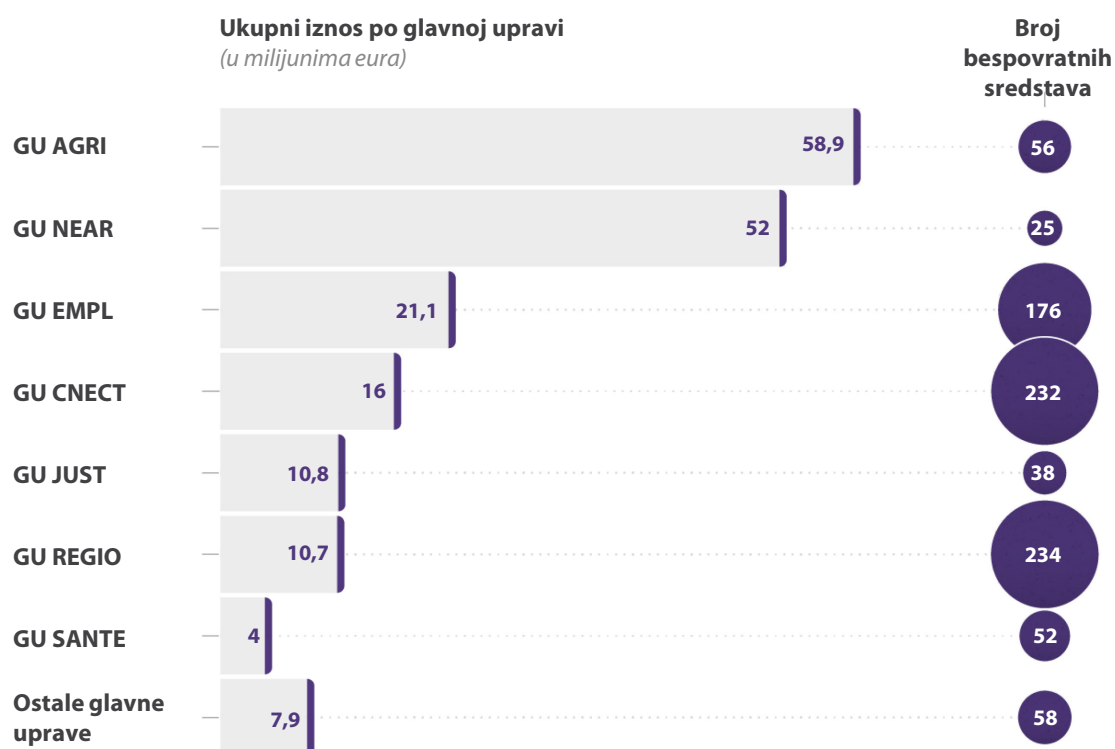
(oko 3 milijarde eura 2020. prema istraživanju o procjeni troškova koje je proveo Eurostat¹⁴).

31. Bespovratna sredstva najrašireniji su i najetabliraniji način poticanja razvoja nove statistike u okviru odgovora na potrebe koje utvrđuju institucionalni korisnici. Temelje se na potražnji i njima se financira oko 70 % projektnih troškova za razvoj statističkih aktivnosti kao što su izrada novih anketnih modula, prikupljanje podataka u izravnoj interakciji i telefonski razgovori.

32. Eurostat upravlja i bespovratnim sredstvima koja financiraju druge službe Komisije (npr. GU EMPL i GU SANTE) izvan programa (vidjeti [sliku 6.](#)). Kao i za one koji se financiraju u okviru programa, cilj je tih bespovratnih sredstava potaknuti razvoj statistike kako bi se zadovoljile posebne potrebe glavnih uprava, iako ponekad služe i za statističke aktivnosti koje su već obvezne. Sud je u tom kontekstu 2012. preporučio sljedeće: „Kako bi se postigla potpuna provedba Kodeksa prakse europske statistike, Komisija bi trebala: (e) [...] postupno ukinuti mehanizam daljnje delegiranih operativnih odobrenja za izradu statistike”. Sud smatra da postojeći sustav, prema kojem Eurostat financijski ovisi o drugim glavnim upravama, nije u potpunosti usklađen s međunarodnim preporukama i najboljom praksom u pogledu raspolaganja odgovarajućim resursima te se njime ne promiče institucionalna neovisnost.

¹⁴ Eurostat, *Support for the Final Evaluation of the European Statistical Programme 2013 – 2020*, srpanj 2021., str. 43.

Slika 6. – Bespovratna sredstva za statistiku iz drugih glavnih uprava, ali kojima upravlja Eurostat, 2013. – 2020.

Napomena: druge glavne uprave uključuju GU DEVCO, GU EAC, GU HOME i GU MOVE.

Izvor: Sud, na temelju podataka Komisije.

33. Sud je utvrdio da se bespovratnim sredstvima EU-a uglavnom zadovoljavaju institucionalne potrebe, pri čemu je znatan iznos bespovratnih sredstava usmjeren na financiranje obveznih statističkih aktivnosti i, u nekim slučajevima, pokrivanje redovnih troškova za osoblje nacionalnih statističkih sustava. Bepovratnim sredstvima tek su se u nekoliko navrata financirali inovativni projekti (npr. pilot-studije o statistici o pobolijevanju) sa znatnom dodanom vrijednošću koji se inače ne bi financirali na nacionalnoj razini.

34. Financirane projekte potrebno je procijeniti kako bi se provjerilo ostvaruju li se njima njihovi ciljevi i pružaju li se koristi razmjerne uložnim sredstvima. Iako je obavljena procjena pojedinačnih bespovratnih sredstava, općenito nije pruženo opravdanje za kvalitativnu procjenu rezultata, što dovodi do rizika od ograničavanja opsega daljnjeg praćenja i smanjenja održivosti rezultata.

Eurostat pruža odgovarajuću potporu nacionalnim statističkim sustavima, ali i dalje postoje nedostaci u području procjene i širenja

35. Zadaća je Eurostata razviti, izraditi i širiti europsku statistiku¹⁵. U tu svrhu pruža potporu nacionalnim zavodima za statistiku, procjenjuje kvalitetu podataka primljenih od država članica u skladu s utvrđenim kriterijima (vidjeti odlomak **03.**) te ih zatim konsolidira i objavljuje. Kriteriji kvalitete „relevantnost” i „pristupačnost i jasnoća” navedeni su u odlomcima **24. – 29.**, odnosno **59. – 69.**

36. Eurostat bi trebao imati djelotvoran sustav upravljanja kvalitetom s pismenim postupcima za procjenu kvalitete za svako tematsko područje¹⁶ (vidjeti [sliku 7.](#)).

Slika 7. – Proces procjene kvalitete: od dostave podataka do njihove objave

Izvor: Sud, na temelju informacija Komisije.

37. U odjeljcima u nastavku Sud ispituje sljedeće u vezi s Eurostatom:

- (a) pruža li odgovarajuću potporu nacionalnim zavodima za statistiku;
- (b) obavlja li pouzdanu procjenu kvalitete primljenih podataka; i
- (c) jamči li pri širenju statistike transparentan i jednak pristup svim korisnicima.

¹⁵ Članak 6. Uredbe (EZ) br. 223/2009.

¹⁶ Odluka Komisije 2012/504/EU i [Kodeks prakse europske statistike](#).

Eurostat pruža odgovarajuću potporu nacionalnim statističkim sustavima

38. U svojoj ulozi koordinatora za poboljšanje kvalitete europske statistike Eurostat bi državama članicama trebao pružati pravodobnu i odgovarajuću potporu te razvijati mreže suradnje za promicanje razmjene znanja¹⁷. Sud je na temelju dostupnih dokumenata utvrdio da je Eurostatova potpora državama članicama u pravilu odgovarajuća i pravodobna. Na primjer, početak pandemije bolesti COVID-19 doveo je do nezapamćene potražnje vlada, medija i čitave javnosti za brzom i pouzdanom statistikom u nekoliko područja (vidjeti *Prilog I.*). Ubrzo nakon izbijanja pandemije Eurostat je izdao smjernice i metodološke bilješke o izradi skupova podataka kao što je anketa o radnoj snazi.

39. Međutim, Eurostat nema pismene interne postupke za pružanje potpore, posebno u pogledu vremenskog okvira. Sud je pronašao primjere složenih metodoloških problema za čije je rješavanje bilo potrebno mnogo vremena. Na primjer, problem načina obrade podataka o dugotrajnoj skrbi (razlika između socijalne i zdravstvene skrbi) postoji od početka primjene Sustava zdravstvenih računa 2011. i 2015.¹⁸ Problem utječe na cjelovitost i usporedivost podataka u tom području. Jedna je radna skupina započela s radom na tom pitanju u veljači 2022. i očekuje se da će izvješće o tome podnijeti do kraja 2023.

Izvješćivanje država članica o kvaliteti nije u cijelosti usklađeno i dokumentirano

40. Priručnik o ESS-u sadržava smjernice za pripremu izvješća o kvaliteti proizvođača i korisnika koju obavljaju partneri ESS-a i u kojima se obrađuje cijeli raspon statističkih procesa i rezultata. Ta bi se izvješća za svaki skup statističkih podataka trebala uskladiti među statističkim procesima i unutar njih kako bi se zajamčila usklađenost sa smjernicama s ciljem jamčenja toga da ključne informacije o postupcima prikupljanja podataka i provjere njihove valjanosti budu dostupne korisnicima i proizvođačima.

41. Sud je ispitao jesu li izvješća o kvaliteti koja su države članice dostavile za tri tematska područja obuhvaćena revizijom bila u skladu s Priručnikom o ESS-u te jesu li sadržavala informacije koje su bile i odgovarajuće i usklađene kako bi se omogućila pravilna procjena i pravilno razumijevanje odgovarajućih statističkih rezultata.

¹⁷ Članak 6. stavak 3. te članci 7., 15. i 18. Uredbe (EZ) br. 223/2009, Odluka Komisije 2012/504/EU.

¹⁸ Uredba Komisije (EU) 2015/359 o provedbi Uredbe (EZ) br. 1338/2008

42. Sektorskim propisima od država članica zahtijeva se da dostavljaju Eurostatu izvješća o kvaliteti i metapodatke u vremenskim razmacima od najviše pet godina. Zbog dugog vremenskog razmaka između dvaju izvješća povećava se rizik da će se opisi izvora i metoda promijeniti između dvaju skupova podataka. Nadalje, jedna od pet država članica iz uzorka Suda (Hrvatska) još nije dostavila očekivano izvješće o kvaliteti za podatke o „uzrocima smrti”. Ne postoji zakonska obveza podnošenja izvješća o kvaliteti za podatke o nefinancijskim aspektima u području zdravstva; međutim, države članice dužne su dostaviti datoteku s metapodacima, što nije u skladu sa strukturom izvješća o kvaliteti.

43. Postoje razlike u izvješćivanju među statističkim aktivnostima, pa čak i unutar njih. Razina detaljnosti razlikuje se među državama članicama obuhvaćenima uzorkom koji je Sud sastavio; neke države članice ne pružaju dovoljno informacija za pravilno razumijevanje i pravilnu procjenu kvalitete podataka. Usto, osim „uzroka smrti” struktura izvješća o kvaliteti ne slijedi smjernice. Te nedosljednosti dovode do necjelovitih informacija koje bi mogle zbuniti korisnike.

Eurostatovom procjenom kvalitete ne jamči se u potpunosti pouzdanost podataka

44. Eurostat je zakonski ovlašten provoditi provjere na licu mjesta u državama članicama u statističkim područjima kao što su postupak u slučaju prekomjernog deficita i bruto nacionalni dohodak. Nema usporedive ovlasti u trima područjima obuhvaćenima revizijom koju je proveo Sud. Budući da se doprinosi EU-a u okviru niza instrumenata financiranja, kao što je novi Fond za oporavak i otpornost, izračunavaju na temelju europske statistike nad kojom Eurostat nema ovlasti provjere (npr. radna snaga i stanovništvo) i stoga ne može zajamčiti pouzdanost, postoji rizik da bi bilo kakva dodjela financijskih sredstava EU-a na temelju takvih podataka mogla biti netočna.

45. Eurostat je razvio pismene postupke za provjeru valjanosti podataka u svakom tematskom području koje je Sud ispitao. Međutim, ti postupci ne uključuju temeljitije provjere kvalitete podataka u državama članicama, primjerice provjere na licu mjesta.

46. Eurostat je izradio i priručnike za korisnike i smjernice za praćenje usklađenosti sa zakonodavstvom EU-a o statistici. Jedan je od aspekata koji u ovim smjernicama nedostaje vremenski okvir za postupanje Eurostata u slučajevima u kojima utvrdi da pojedina država članica ne poštuje rokove utvrđene u pravilima.

47. Eurostat upotrebljava niz informatičkih alata za provođenje provjera valjanosti (u pogledu pitanja kao što su logika, vjerodostojnost, dosljednost, stope revizije i godišnje stope promjene). Neke od tih provjera uključene su u datoteke koje sadržavaju upitnik koji države članice moraju ispuniti kako bi prije dostavljanja mogle otkriti i ispraviti sve pogreške. Nakon što su provjere valjanosti obavljene, državama članicama šalje se izvješće o valjanosti na odobrenje; tek se tada njihovi podatci mogu širiti u širem opsegu.

48. Eurostat, OECD i SZO prikupljaju i međusobno dijele provjere valjanosti podataka o „rashodima u području zdravstva” i „nefinancijskim aspektima u području zdravstva” i na jednak način provode provjere. Valjanost podataka iz ankete o radnoj snazi, podataka o „uzrocima smrti” i podataka o „rashodima u području zdravstva” provjerava se na sličan način za sve države članice. Međutim, završne procjene kvalitete nisu strukturirane za svaku državu članicu i njima se ne dokumentiraju niti predlažu rješenja za sva utvrđena pitanja. Sud je za ostala tematska područja („nefinancijskih aspekti u području zdravstva” i strukturna poslovna statistika) zaprimio datoteke s podacima, ali nisu provedene završne procjene kvalitete. Sud je utvrdio da je Eurostat bio svjestan problema u vezi s kvalitetom podataka koji proizlaze iz njegovih provjera valjanosti ili iz informacija koje dostavljaju države članice. Za rješavanje nekih problema povezanih s kvalitetom podataka potrebno je dugo vremena (vidjeti, na primjer, raspravu o podacima o dugotrajnoj skrbi u odlomku [39.](#)).

49. Tijekom razdoblja obuhvaćenog revizijom Sud je utvrdio nedostatke u vezi s **točnošću** podataka u trima područjima obuhvaćenima revizijom (vidjeti [okvir 1.](#)).

Okvir 1.

Primjeri nedostataka povezanih s točnošću

Anketa o radnoj snazi

- Stopa neodaziva bila je vrlo visoka u trima državama članicama u kojima se anketa o radnoj snazi provodi na dobrovoljnoj osnovi. Tijekom 2018. iznosila je 34,5 % u Finskoj, 21,6 % u Litvi i 42,4 % u Hrvatskoj. U drugom tromjesečju 2020. stopa neodaziva za sve države članice dosegla je vrhunac od 34,6 % zbog pandemije.
- Člankom 3. stavcima 1. i 2. [Uredbe \(EZ\) br. 577/98](#) zahtijeva se upotreba „relativne standardne pogreške” u analizi reprezentativnosti. Međutim, Eurostat u svojoj analizi to ne izračunava niti upotrebljava relativne standardne pogreške koje dostavljaju države članice.

Strukturna poslovna statistika

- Sud nije utvrdio dokaze o tome da je Eurostat procijenio stope odaziva ili intervale pouzdanosti.
- Od 1995., u skladu s [Uredbom \(EZ\) br. 696/93](#), države članice su dužne sastavljati svoju strukturnu poslovnu statistiku koristeći se konceptom „poduzeće”, a ne „pravnom jedinicom” i „jedinicom prema vrsti djelatnosti (JVD)” umjesto „pogona”. Eurostat od 2015. jamči usklađenost s odredbama te Uredbe. Neke su države članice još u postupku uvođenja nove statističke jedinice. U godini u kojoj to prvo učine, promjene nužno utječu na podatke i uzrokuju prekid u vremenskom nizu. Sud nije pronašao dokaze o tome da je Eurostat zatražio metodologije država članica kako bi mogao provesti temeljitu analizu njihova rada u tom pogledu ili da je poduzeo bilo kakve druge mjere.

Uzroci smrti

- Iako bi se elektroničkim potvrdama o smrti omogućilo brže izvješćivanje o smrtnim slučajevima, papirnatu potvrdu i dalje se upotrebljavaju u Cipru, Italiji i djelomično u Finskoj (85 %). Nacionalni zavodi za statistiku prikupljaju i obrađuju ih s pomoću sustava Iris, automatiziranog sustava kodiranja, čiji je cilj poboljšati međunarodnu usporedivost. U Italiji 20 % potvrda koje Iris odbije (120 000 godišnje) ručno kodira tim stručnjaka, a u Cipru su sve potvrde ručno kodirane. Ručnim kodiranjem potvrda povećava se rizik od pogreške.

50. Sud je ispitao je li Eurostat analizirao usklađenost s konceptualnim okvirima i stupanj **usporedivosti** i **usklađenosti** podataka te je utvrdio nedostatke u svim tematskim područjima obuhvaćenima revizijom koju je proveo (vidjeti [okvir 2.](#)).

Okvir 2.

Primjeri nedostataka koji utječu na usporedivost podataka

Anketa o radnoj snazi

- Postoji razlika u razini detaljnosti upitnika provedenih u okviru ankete o radnoj snazi koje je Sud upotrijebio u pet država članica nad kojima je Sud proveo analizu. Sud nije primio nikakve dokumentirane dokaze o tome da je Eurostat pravilno analizirao način na koji se u upitnicima omogućilo prikazivanje obveznih varijabli. Novom okvirnom uredbom, koja je na snazi od 2021., Eurostat je počeo raditi na utvrđivanju i ispravljanju tih nedostataka.

Strukturna poslovna statistika

- Činjenica da su države članice u različito vrijeme uvele novu jedinicu „poduzeće” utjecala je na podatke ne samo među zemljama nego i tijekom vremena. U Eurostatovoj datoteci s metapodacima i izvješćima država članica o kvaliteti sagledavaju se prekidi u vremenskom nizu izazvani uvođenjem jedinice „poduzeće”. Eurostat nije zatražio ponovne izračune podataka iz prethodnih godina, kojima se u obzir uzima nova statistička jedinica, kako bi se zajamčila usporedivost tijekom vremena.

Rashodi u području zdravstva

- Rashodi netržišnih pružatelja (uglavnom proizvođača u području javnog zdravstva) trebali bi se vrednovati primjenom troškovnog pristupa koji uključuje potrošnju fiksnog kapitala i sve troškove proizvodnje na obračunskoj osnovi. Od pet država članica iz uzorka koji je sastavio Sud samo Italija primjenjuje taj pristup koristeći se podacima iz nacionalnih računa, čime se jamči ispravno vrednovanje tih subjekata.

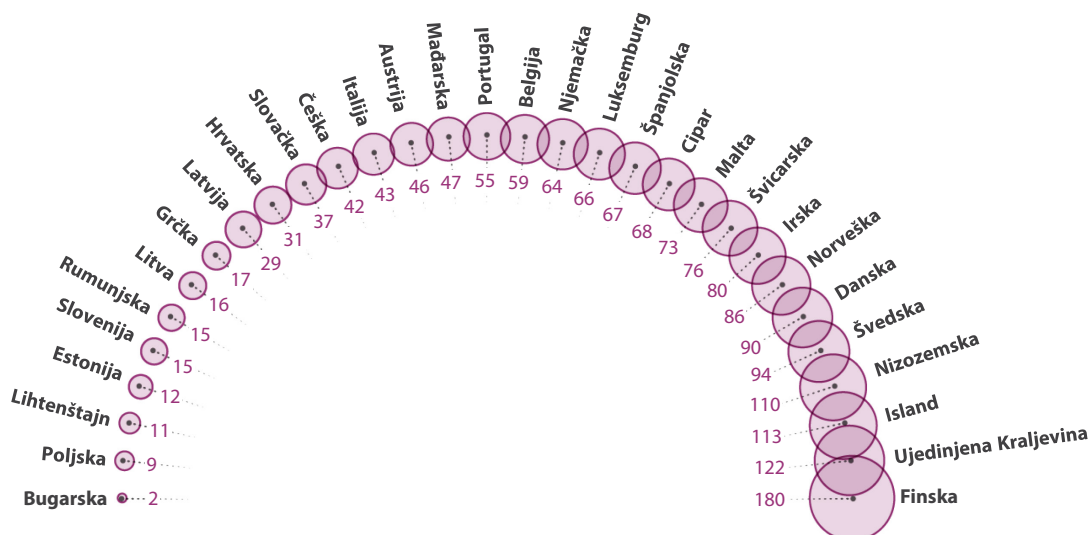
51. Sud je također utvrdio da se podatci o „uzrocima smrti” znatno razlikuju, što upućuje na to da, unatoč nizu smjernica o usklađivanju, ti podatci nisu u svim državama članicama kodirani na isti način. Na [slici 8.](#) prikazana je loša usporedivost podataka o „uzrocima smrti” za bolest demencije: vidljive su znatne razlike u načinu na koji države članice kodiraju podatke o demenciji, jednoj od najskupljih bolesti¹⁹ i drugom vodećem uzroku smrti u zemljama s visokim dohotkom²⁰. Nadalje, iako na Alzheimerovu bolest otpada 60 – 70 % svih slučajeva demencije na globalnoj razini²¹, njezin se udio u „demenciji” kao jednoj od kategorija „uzroka smrti” 2018. kretao od 3,4 % na Malti do 99,9 % u Rumunjskoj. Sud je također utvrdio velike razlike u udjelu smrtnih slučajeva izazvanih bolestima dišnog sustava kao što su upala pluća i gripa.

¹⁹ El-Hayek, Y., *Tip of the Iceberg: Assessment the Global Socioeconomic Costs of Alzheimer’s Disease and Related Dementias and Strategic Implications for Stakeholders*, časopis Journal of Alzheimer’s Disease, 70, 2019., str. 323. – 341.

²⁰ SZO, „The top 10 „causes of death””, 9. prosinca 2020.

²¹ SZO, „Dementia: Key facts”, 2. rujna 2021.

Slika 8. – Demencija, uključujući Alzheimerovu bolest, kao uzrok smrti – primjer ograničene usporedivosti (standardizirana stopa smrtnosti, 2018. na 100 000 stanovnika)

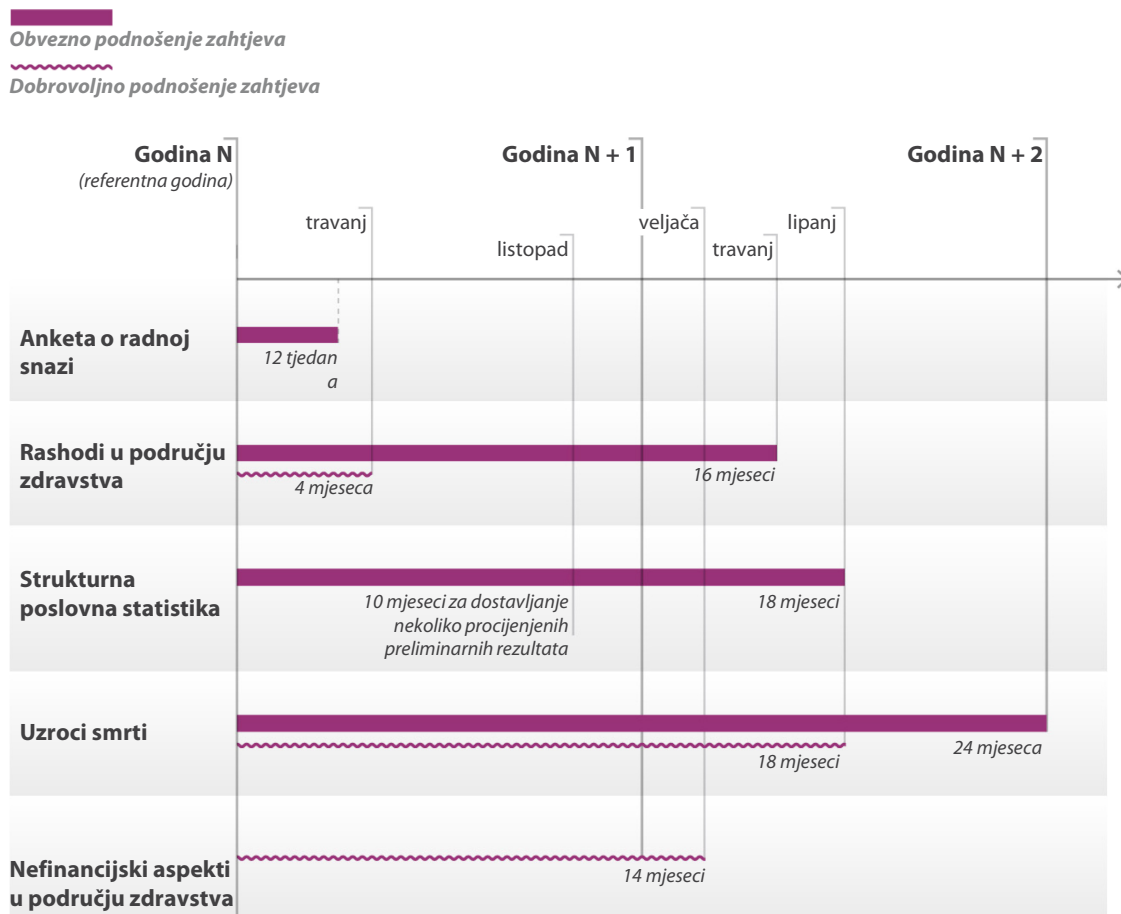
Napomena: na temelju Međunarodne klasifikacije bolesti (ICD-10). Alzheimerova bolest i skupina „ostale demencije” uključuju G30 (Alzheimer) i F01-F03 (ostale demencije). Francuska nije dostavila podatke za 2018. (51 tijekom 2017.).

Izvor: Sud, na temelju podataka Eurostata i podataka o „uzrocima smrti”.

52. Razlike u zdravstvenim ishodima mogu se pripisati ne samo razlikama u zdravstvenim sustavima ili zdravstvenim problemima stanovništva nego i nacionalnim i/ili automatiziranim praksama kodiranja, koje mogu dovesti do neusporedivih podataka.

53. U statistici su **pravodobnost** i **vremenska točnost** važne za djelotvorno donošenje odluka. Kad su u pitanju tri područja obuhvaćena revizijom, u sektorskim se propisima navode referentna razdoblja i konkretni datumi do kojih države članice moraju Eurostatu dostaviti podatke i izvješća o kvaliteti / datoteke s metapodacima (vidjeti [sliku 9.](#)). Većina država članica dostavlja podatke samo ako je to utvrđeno i na način predviđen propisima.

Slika 9. – Rokovi za dostavu podataka država članica

Izvor: Sud.

54. Kako je prikazano na [slici 9.](#), statistika se u nekim područjima može dostaviti do 24 mjeseca nakon referentnog razdoblja, čime se smanjuje njezina korist za korisnike. Tijekom 2018. samo je šest, 2019. devet i 2020. osam država članica dobrovoljno poslalo podatke o rashodima u području zdravstva u roku od četiri mjeseca od kraja referentne godine, što odgovara pravodobnijim podacima. Nadalje, u slučaju novih potreba, ESS nema potrebnu postupovnu fleksibilnost za brzo pružanje odgovora u vidu novih skupova podataka. To je postalo posebno očito u vezi s bolešću COVID-19, za koju podatci nisu bili odmah dostupni za statistiku u području zdravstva i poslovanja. Uzimajući u obzir posebno podatke o uzrocima smrti, bilo je neophodno pronaći alternativne načine izračuna stope smrtnosti, odnosno, organizirati dobrovoljno prikupljanje podataka o smrtnim slučajevima na tjednoj osnovi kako bi se omogućio izračun prekomjerne mjesečne smrtnosti (vidjeti [Prilog V.](#)).

55. Sud je uočio nedostatke u pogledu vremenske točnosti u svim statističkim područjima obuhvaćenima revizijom koju je proveo. Kašnjenja u dostavi podataka koji su već zastarjeli čine cijeli postupak nedjelotvornim sa stajališta zadovoljavanja potreba korisnika. Dostupnim informacijama o stvarnim datumima dostave podataka

država članica pružaju se dokazi o kašnjenjima u pogledu statistike iz ankete o radnoj snazi i statistike u području zdravstva, povezanih sa zakonskim rokovima. Primjeri kašnjenja u pogledu statistike u području zdravstva prikazani su u [okviru 3](#). Takve informacije nisu bile dostupne za strukturnu poslovnu statistiku pa Sud nije mogao procijeniti stanje u tom području.

Okvir 3.

Primjeri kašnjenja u dostavi podataka

Rashodi u području zdravstva

- U ciklusima prikupljanja podataka 2018. i 2019. (referentne godine 2016. i 2017.) jedna je država članica kasnila s dostavom traženih informacija puna 44 dana. Druga kašnjenja nisu bila dulja od 17 dana.
- Stanje je bilo gore 2020., tijekom koje je osam država članica propustilo rok za dostavu podataka. S dostavom podataka kasnilo se između 21 i 75 dana.

Uzroci smrti

- U godini 2018. (referentna godina 2016.) tri države članice dostavile su tražene podatke nakon isteka roka. Bilo je potrebno dostaviti datoteke s metapodacima, ali su ih tri države članice dostavile sa zakašnjenjem, dok ih sedam nije uopće dostavilo.
- Tijekom 2019. i 2020. (referentne godine 2017. i 2018.) 13 država članica uspjelo je dostaviti podatke u roku od 18 mjeseci. Tri države članice dostavile su podatke nakon isteka roka i nisu dostavile tražene datoteke s metapodacima. Konkretno, Francuska je podatke za 2017. dostavila tek u rujnu 2021. (kašnjenje od 21 mjeseca) te još nije dostavila nikakve podatke za 2018. i 2019. Tek nakon 12, odnosno 14 mjeseci Eurostat je Francuskoj poslao dopise zbog neusklađenosti s propisima.

Nefinancijski aspekti u području zdravstva

- Tijekom 2018. deset država članica, uključujući Ujedinjenu Kraljevinu, dostavilo je barem prvu inačicu upitnika o podacima nakon dogovorenog roka, dok su četiri države članice kasnile samo s konačnim upitnikom.
- U godini 2019. svoje podatke (najmanje jedan upitnik) i datoteke s metapodacima dostavilo je nakon isteka roka 19 država članica, a 2020. njih 11.

56. Pri sastavljanju skupnih podataka na razini EU-a Eurostat bi prema potrebi trebao procijeniti podatke država članica. Sud je utvrdio da države članice često nisu dostavile podatke za tri tematska područja obuhvaćenih revizijom koju je proveo ili da su ih prijavile sa zakašnjenjem. U takvom je slučaju (na primjer, nefinancijski aspekti u području zdravstva i strukturna poslovna statistika) Eurostat je upotrijebio procjene za potrebe dobivanja skupnih podataka na razini EU-a. Jedna su iznimka bili skupni podatci na razini EU-a o „uzrocima smrti” za 2018. koji nisu izrađeni jer Eurostat nije obavio procjenu za Francusku (vidjeti [okvir 3.](#)).

U izvješćima upućenima Parlamentu i Vijeću nedostaju usklađeni pokazatelji informiranja i praćenja

57. Naposljetku, Komisija je dužna svake tri godine izvješćivati Parlament i Vijeće o kvaliteti statistike koju širi, osim statistike u području zdravstva. Sud je analizirao dva najnovija dostavljena izvješća koja su se odnosila na anketu o radnoj snazi i strukturnu poslovnu statistiku. Sud je utvrdio da se razina detaljnosti u dvama izvješćima razlikuje i da su informacije bile nedostatne za dobivanje jasne slike u pogledu postojećih nedostataka (vidjeti [okvir 4.](#)).

Okvir 4.

Nedostatci u području izvješćivanja Parlamenta i Vijeća o kvaliteti

Anketa o radnoj snazi – izvješće za 2019.

- Informacije o nekim mjerama točnosti, ali bez komparativne analize za razdoblje 2014. – 2017.
- Postojala je tablica u kojoj je prikazan broj kalendarskih dana između kraja referentne godine i Eurostatova širenja nacionalnih podataka, ali nije bilo navoda o tome koje su države članice dostavile podatke i kada.
- Ne postoje informacije o statistici o pristupu mikropodacima, jasnoći internetskih stranica ili o tome koje su države članice imale prekide u vremenskom nizu.

Strukturna poslovna statistika – izvješće za 2021.

- Države članice razvrstane su u kategorije prema stupnju usklađenosti, ali ne postoje informacije o kriterijima za razvrstavanje i države članice nisu u svakoj kategoriji imenovane.

- Ne postoje informacije u kojima se utvrđuju države članice koje su kasnile sa slanjem izvješća ili u kojima se navodi koliko su ta kašnjenja trajala.
- Ne postoje upućivanja na moguće probleme u pogledu usporedivosti izazvane uvođenjem nove statističke jedinice „poduzeće”.
- Ne postoje informacije o potencijalu za ulaganje napora u poboljšanje potreba korisnika, kao što su pravodobniji podatci i dostupnost skupa podataka za MSP-ove kako ih je definirao EU.

58. Ni u jednom izvješću nisu upotrijebljeni detaljni pokazatelji praćenja kako bi se pokazao napredak koji se ostvaruje anketom o radnoj snazi i propisima o strukturnoj poslovnoj statistici. Za svaki statistički rezultat potrebni su odgovarajući pokazatelji kako bi se omogućilo pravilno praćenje provedbe propisa i prikupljanje usklađenih informacija o kvaliteti podataka.

Postupci širenja informacija nisu dovoljno usklađeni

59. Kako bi se zajamčile **pristupačnost** i **jasnoća** u širenju statistike, Eurostat bi, među ostalim, trebao imati uspostavljene odgovarajuće pismene postupke, koji bi uključivali politiku objavljivanja i kalendar objave²². U politici objavljivanja trebale bi se razlikovati različite vrste publikacija i raščlambi te bi se kalendar objave i politika i kalendar revizije trebali unaprijed objaviti.

60. U dokumentima koje je Sud ispitao pokazuje se da je Eurostat uspostavio niz alata i postupaka, kao što su pravila uređivanja, koja se primjenjuju na postupak širenja. Međutim, ne postoje pravila kojima se utvrđuje vremenski okvir od prikupljanja do objave podataka u Eurostatu, uključujući utvrđivanje obveze objavljivanja podataka svih država članica na isti datum. Eurostat je od sredine 2021. radio na izradi i objavio godišnji kalendar objave za ključne publikacije u skladu s Kodeksom prakse europske statistike.

61. Sud je provjerio datume objave podataka ankete o radnoj snazi i rashodima u području zdravstva, jedinih dokumenti koji su mu pruženi na uvid. Tijekom razdoblja 2018. – 2020. Eurostat nije objavljivao podatke svih država članica iz ankete o radnoj snazi na isti datum. Isto je vrijedilo i za podatke o rashodima u području zdravstva jer su neke države članice (vidjeti odlomak **54.** i **okvir 3.**) kasnile s dostavljanjem podataka i odgovaranjem na upite Eurostata tijekom postupka provjere valjanosti. Zbog

²² Kako je objašnjeno u Kodeksu prakse europske statistike iz 2017.

kašnjenja u širenju podataka produženo je razdoblje između referentne godine i datuma objave.

62. U skladu s Kodeksom prakse europske statistike Eurostat je izradio i objavio godišnji kalendar objave za ključne publikacije za 2022. Međutim, kad je riječ o trima tematskim područjima obuhvaćenima revizijom koju provodi Sud, određene se pojedinosti (pokazatelji, raščlamba prema stupnju klasifikacije, referentna razdoblja, stavke u postupku revizije itd.) ne objavljuju.

63. Politika i kalendar revizija služe, među ostalim, informiranju korisnika o predvidljivom učinku planiranih promjena u pogledu usporedivosti, čime ih se bolje priprema za predviđanje prekida u vremenskom nizu i upravljanje tim prekidima (vidjeti [Prilog III.](#)). Sud je utvrdio da je Eurostat ažurirao podatke onda kada su oni dostavljani i u slučajevima u kojima su bile potrebne revizije i ispravci. Eurostat ne raspolaže općom politikom revizija, ali su razvijene posebne politike za područja kao što je poslovna statistika. U drugim područjima, kao što su „rashodi u području zdravstva” i „uzroci smrti”, podatci se revidiraju, ali se na njih ne primjenjuje zajednička politika; revizije ovise o politici svake države članice.

Pristupom prije objavljivanja mogla bi se ugroziti jednakost i omogućiti curenje informacija

64. Kako bi se izgradilo povjerenje u službenu statistiku, i pravnim okvirom EU-a i međunarodnim statističkim načelima propisano je da se prema svim korisnicima mora postupati jednako²³. Relevantne međunarodne smjernice još su izričitije jer se i one odnose na istodobni pristup (vidjeti [Prilog III.](#)).

65. U stručnom pregledu iz 2014. ESGAB je istaknuo da postoji snažan razlog za potpunu zabranu pristupa prije objavljivanja te je preporučio cjelovitu istragu učinka takve mjere (vidjeti [Prilog VI.](#): 2014/11). Otada je ESGAB sastavio četiri druge preporuke, među ostalim, o smanjenju učestalosti i broja statističkih podataka na koje se primjenjuje pristup prije objavljivanja te o usklađivanju i transparentnosti praksi pristupa prije objavljivanja među partnerima ESS-a (2015/5, 2015/6, 2015/7,

²³ Članak 2. i članak 18. stavak 1. [Uredbe br. 223/2009, kako je izmijenjena](#); članak 6. stavak 2. [Odluke Komisije o Eurostatu](#) i UN-ova kodificirana načela ([UNFP](#) i [Načela kojima se uređuje upravljanje međunarodnim aktivnostima u području statistike](#)).

2018/1²⁴). Sud je utvrdio da je Eurostat ostvario određeni napredak u provedbi tih preporuka. ESGAB je 2021. zatražio od Eurostata da provede kritičko preispitivanje svoje prakse omogućivanja pristupa još neobjavljenoj statistici unutar Komisije (vidjeti *Prilog VI.*: 2021/4). Kao odgovor na to Eurostat je pristao pružiti pregled trenutačnog stanja u postojećim memorandumima o razumijevanju s drugim službama Komisije.

66. Pristup prije objavljivanja opravdan je na razini ESS-a na temelju Kodeksa prakse europske statistike²⁵. Eurostat omogućuje pristup određenim ključnim podacima prije njihova objavljivanja vlastitoj najvišoj upravi, Glavnoj upravi za gospodarske i financijske poslove, GU-u EMPL i ESB-u, kao i medijima. Akreditirane novinske agencije unaprijed primaju priopćenja za javnost u elektroničkom obliku na temelju embarga²⁶. S druge strane, talijanski nacionalni zavod za statistiku omogućuje pristup prije objavljivanja samo tijekom informativnog sastanka za novinare bez uključivanja vanjskih kontakata (sustav „zaključavanja”)²⁷. Sud smatra da se sustavom Eurostata ne jamči izostanak curenja podataka.

67. Pristup makroekonomskim podacima EU-a prije njihova objavljivanja stvara rizik od ekonomskog profiterstva onih kojima se rani pristup omogućiti (vidjeti *okvir 5.*). Mogućnošću pristupa prije objavljivanja mogle bi se stvoriti prilike za ekonomsku korist koja bi mogla ozbiljno narušiti tržišta.

Okvir 5.

Istraživanje mogućeg učinka koji pristup prije objavljivanja ima na tržišta kapitala

Analizom podataka o trgovanju provedenom u **Švedskoj** od siječnja 2011. do ožujka 2017., u kojoj se ne primjenjuje pristup prije objavljivanja, utvrđeno je da švedska kruna nije pokazala nikakve fluktuacije ili znakove kretanja prije objave službenih makroekonomskih podataka.

²⁴ „ESGAB’s Annual Report 2015” i „Opinion of the ESGAB concerning the implementation of the Commission’s commitment on confidence (2018)”.

²⁵ Načelo 6.: „Svi korisnici imaju jednak i istodoban pristup statističkim objavama. Svaki privilegirani pristup svakog vanjskoga korisnika neobjavljenim podacima ograničen je, obrazložen, kontroliran i javno objavljen”.

²⁶ „Protocol on impartial access to Eurostat data for users”, siječanj 2014.

²⁷ ISTAT, „Embargo: a policy for transmitting correct information”.

U **Ujedinjenoj Kraljevini**, u kojoj je pristup prije objavljivanja imao široku primjenu, analizom podataka o trgovanju provedenom od travnja 2011. do prosinca 2016. pokazalo se naglo kretanje funte u satu prije objave podataka. Zbog toga je nacionalni zavod za statistiku Ujedinjene Kraljevine u srpnju 2017. odlučio uvesti veća ograničenja na razdoblje prije objavljivanja.

Analizom podataka o trgovanju provedenom u razdoblju 2012. – 2017. u **Njemačkoj**, u kojoj je pristup prije objavljivanja također bio široko rasprostranjen, utvrđeno je da su se budućnosnice u valuti eura kretale više od uobičajenoga u trideset minuta prije objave podataka. Zbog toga je njemački nacionalni zavod za statistiku u prosincu 2017. odlučio ograničiti pristup novinskim agencijama prije objavljivanja.

Naposljetku, u **SAD-u**, u kojem se primjenjuje pristup prije objavljivanja, u analizi iz 2016. podataka o trgovanju iz razdoblja od siječnja 2008. do ožujka 2014. utvrđeni su dokazi o znatnom obujmu informiranog trgovanja prije službenog objavljivanja makroekonomskih najava SAD-a.

Izvor: Kurov, A. et al., [Price drift before U.S. macroeconomic news: private information about public announcements?](#), Serija radnih dokumenata br. 1901, ESB, 2016.; Kurov, A. et al., [Drift Begone! Release Policies and Preannouncement Informed Trading](#), 2021.; Georgiou, A., [Prerelease access to official statistics is not consistent with professional ethics](#), Statistički časopis IAOS-a, sv. 36, br. 2, str. 313. – 325., 2020.; Georgiou, A., [Pre-release access to official statistics is not consistent with professional ethics: Some additional reflections](#), Statistički časopis IAOS-a, sv. 38., br. 1, str. 321. – 329., 2022.

68. U svrhu transparentnosti u skladu s najboljom međunarodnom praksom preporučuje se da se priopćenjima za medije priloži popis aktera kojima je omogućen pristup prije objavljivanja. Međutim, na internetskim stranicama Eurostata nisu navedene sveobuhvatne informacije o svim korisnicima i utvrđenim obnašateljima dužnosti kojima je odobren pristup prije objavljivanja.

69. U okviru ESS-a najmanje deset zemalja (Češka, Danska, Hrvatska, Italija, Poljska, Slovenija, Finska, Švedska, Island i Norveška) ukinulo je praksu pružanja pristupa vladama i/ili medijima prije objavljivanja. Stoga prakse pristupa prije objavljivanja u okviru ESS-a ostaju neusklađene (vidi odlomak [65.](#)).

Potencijal stručnih pregleda za postizanje poboljšanja nije u cijelosti iskorišten

70. Stručni se pregledi upotrebljavaju za procjenu opće usklađenosti Eurostata i nacionalnih statističkih sustava s načelima Kodeksa prakse europske statistike, koja je temelj zajedničkog okvira za kvalitetu ESS-a. Stručne preglede nacionalnih statističkih

sustava provodi skupina stručnjaka, a stručan pregled Eurostata provodi ESGAB. Otkako je Kodeks prakse europske statistike prvi put donesen 2005., ESS je organizirao tri kruga samoreguliranih stručnih pregleda, što znači da odluke koje se na njih odnose interno donosi Odbor za ESS (vidjeti [sliku 2.](#)). U odjeljcima u nastavku Sud ispituje sljedeće:

- (a) je li Komisija djelotvorno provela preporuke iz drugog stručnog pregleda;
- (b) je li Eurostatovo praćenje napretka koji su nacionalni statistički sustavi ostvarili u provedbi preporuka iz drugog stručnog pregleda bilo je djelotvorno; i
- (c) Je li način na koji je treći krug stručnih pregleda nacionalnih statističkih sustava osmišljen primjeren svrsi.

Komisija je ostvarila dobar napredak u pogledu većine preporuka iz stručnih pregleda

71. Kako bi se zajamčio najveći mogući učinak preporuka ESGAB-a, važno je da ih Komisija provede brzo i u najvećoj mogućoj mjeri. Ako to ne učini, Komisija bi trebala pružiti odgovarajuće obrazloženje u skladu s međunarodnim statističkim smjernicama, preporukama i najboljom praksom.

72. ESGAB je 2014. proveo drugi stručni pregled Eurostata i izdao 16 preporuka koje se odnose na šest glavnih područja: zakonodavstvo na kojem se temelje postupci za imenovanje i razrješenje članova višeg rukovodstva; struktura zakonodavstva o statistici; usklađenost europske statistike; širenje; komunikacija i korisnici; i koordinacija (vidjeti [Prilog VI.](#)). Kao odgovor na to Eurostat je izradio plan provedbe koji sadržava 20 mjera za poboljšanje²⁸.

73. Sud je utvrdio da je Komisija ostvarila dobar napredak u pogledu većine preporuka iz stručnih pregleda, posebno onih koje se odnose na strukturu zakonodavstva te komunikaciju i korisnike. Međutim, neke ključne preporuke u područjima neovisnosti i nepristranosti (zakonodavstvo o imenovanju i razrješenju članova višeg rukovodstva; i pristup prije objavljivanja – vidjeti odlomke [64.](#) – [69.](#)) nisu prihvaćene i/ili provedene na djelotvoran način²⁹.

²⁸ „ESGAB’s recommendations and Eurostat’s improvement actions in response to the recommendations”.

²⁹ „ESGAB’s Annual Report 2021”

74. U stručnom pregledu iz 2014. ESGAB je izdao četiri preporuke koje se odnose na cijeli niz zakonodavstva EU-a o zapošljavanju, imenovanju i razrješenju članova višeg rukovodstva Eurostata (vidjeti [Prilog VI.](#): 2014/1 – 2014/4). Međutim, Eurostat nije prihvatio te preporuke ni predložio bilo kakve odgovarajuće mjere za poboljšanje. Eurostat je tvrdio da preporuke nadilaze Kodeks prakse europske statistike (2014/1, 2014/2 i 2014/4) ili da su u dovoljnoj mjeri uzete u obzir u pravnom okviru EU-a (2014/3). U sljedećem stručnom pregledu (2021.) ESGAB je ponovio niz svojih preporuka u tom području (vidjeti [Prilog VI.](#): 2021/1 i 2021/2), koje i dalje nisu bile prihvaćene.

75. Sud je 2012. ujedno iznio sljedeću preporuku³⁰: „Kako bi se postigla potpuna provedba Kodeksa prakse europske statistike, Komisija bi trebala: [...] (d) povećati profesionalnu neovisnost glavnog statističara Europske unije njezinim/njegovim imenovanjem na mandat na određeno vrijeme nakon zaprimanja pozitivnog mišljenja ESGAB-a i odobrenja Europskog parlamenta i Vijeća.” Unatoč potpori Europskog parlamenta preporuka Suda nije provedena jer je Komisija smatrala da je postojeći pravni okvir odgovarajući i da su potrebne zaštitne mjere već uspostavljene.

Eurostatova procjena provedbe mjera za poboljšanje (iz stručnih pregleda) u državama članicama uglavnom se temelji na uzajamnom povjerenju statističkih tijela

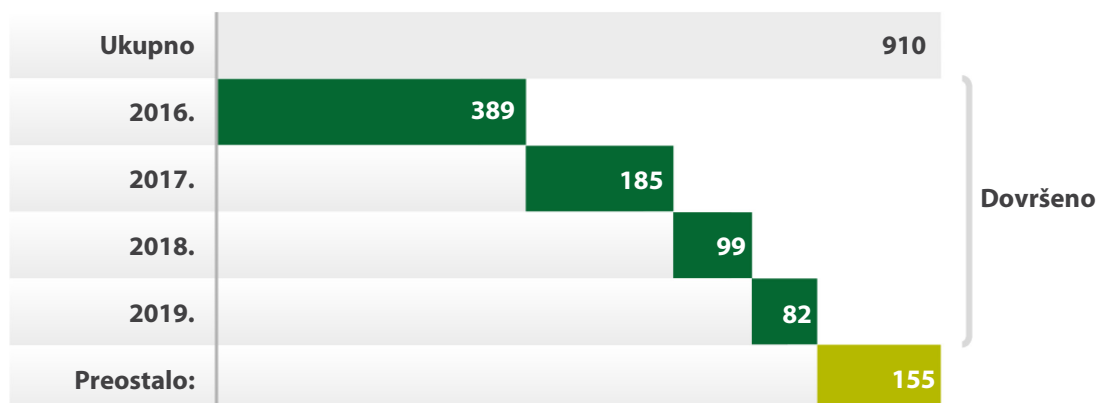
76. Koordinacijska uloga Eurostata uključuje djelotvorno praćenje provedbe preporuka koje su državama članicama iznesene na temelju stručnih pregleda. Nakon drugog stručnog pregleda (2013. – 2015.) Eurostat je upotrijebio godišnje upitnike za praćenje provedbe dogovorenih mjera za poboljšanje u nacionalnim zavodima za statistiku (2016. – 2019.). Opće je načelo da se cijeli postupak praćenja uglavnom temelji na povjerenju jer su mjere za poboljšanje provedene u nadležnosti nacionalnih zavoda za statistiku koji su morali zajamčiti da te mjere budu odgovarajuće, cjelovite i primjereno dokumentirane. Eurostat je tek u posljednjem krugu praćenja 2019. uložio napore kako bi provjerio prijavljeni napredak slanjem zahtjeva za pojašnjenje državama članicama.

77. Na [slici 10.](#) prikazan je napredak koji su nacionalni zavodi za statistiku ostvarili u pogledu dovršetka mjera za poboljšanje donesenih na temelju drugog stručnog pregleda. Prema najnovijem dostupnom izvješću o praćenju 155 od 910 utvrđenih

³⁰ Tematsko izvješće Suda 12/2012.

mjera (17 %) i dalje je bilo nedovršeno na kraju 2019. (vidjeti [Prilog VII.](#) za detaljnu raščlambu).

Slika 10. – Dovršetak mjera za poboljšanje od 2016.

Napomena: Podatci za 2019. uključuju 18 „prekinutih” mjera jer nisu planirane daljnje aktivnosti. Od 173 nedovršene mjere osam ih je bilo u Ujedinjenoj Kraljevini i nisu bile dostupne dodatne informacije o njihovom statusu.

Izvor: Sud, na temelju podataka Komisije.

78. Sud je utvrdio da je provedba mjera za poboljšanje bila otežana u slučajevima u kojima su mjere ovisile o tijelima izvan nadležnog nacionalnog zavoda za statistiku ili u kojima nije postojala politička volja i/ili potpora. Takve mjere obično su uključivale zakonodavne promjene (npr. imenovanje i razrješenje voditelja nacionalnih zavoda za statistiku, pristup administrativnim podacima, osnivanje nadzornih tijela), ali neke su se odnosile na ljudske ili financijske resurse ili čak razvoj informacijske tehnologije.

79. U Italiji i Finskoj zakonodavni postupak zaustavljen je, a mjere još nisu dovršene više od sedam godina nakon drugog stručnog pregleda. U Hrvatskoj i Cipru potrebne zakonodavne promjene uvedene su nakon znatnog kašnjenja od otprilike pet godina. Viši predstavnici ključnih dionika (ministarstva, parlamenta) nisu bili dovoljno rano uključeni u postupak stručnog pregleda kako bi se olakšala provedba ključnih mjera u vezi s pitanjima koja se odnose na institucijski ustroj i upravljanje (stručna neovisnost).

80. Osim stručne neovisnosti nacionalnim statističkim tijelima potrebni su odgovarajući ljudski, financijski i tehnički resursi za provedbu svojih statističkih programa (vidjeti [Prilog III.](#)). Sud je ispitao godišnja izvješća ESGAB-a, stručne preglede država članica i informacije o resursima te je od pet zemalja iz uzorka i drugih dionika zatražio mišljenje o upravljanju u nacionalnim statističkim sustavima.

81. Sud je utvrdio da stručna neovisnost i dalje nije uvijek zajamčena, posebno kad je riječ o imenovanju i razrješenju voditelja nacionalnih zavoda za statistiku. Budući da

su druga nacionalna tijela obično dio pojedinog ministarstva, njihova je neovisnost još neizvjesnija. Opažanjem Suda potvrđuje se nalaz Eurostata da do prosinca 2019. od 72 mjere za poboljšanje koje se odnose na stručnu neovisnost još nije bilo dovršeno njih 25 (35 %) (vidjeti [Prilog VII.](#)).

82. Nekoliko nacionalnih zavoda za statistiku također je Sudu izrazilo svoju zabrinutost zbog svoje financijske ovisnosti te je navelo nedostatnost resursa kojima raspolaže u svjetlu sve veće potražnje za novim statistikama i potrebe za znatnim tehnološkim ulaganjima. U tom je pogledu Vijeće u studenome 2021. prepoznalo da se i Eurostatu i nacionalnim sustavima moraju dodijeliti odgovarajući ljudski i financijski resursi kako bi im se omogućio daljnji rad s novim izvorima podataka i digitalnim tehnologijama³¹.

Izrada stručnih pregleda s vremenom se poboljšala, ali i dalje postoje važni nedostaci

83. Cilj je stručnih pregleda procijeniti usklađenost partnera ESS-a s načelima Kodeksa prakse europske statistike, koji je temelj zajedničkog okvira kvalitete uspostavljenog kako bi se zajamčila kvaliteta europske statistike. Za razliku od toga, većina naprednih neeuropskih statističkih sustava podliježe jedino samoprocjeni. Osim usklađenosti druga je svrha iznošenje preporuka kojima se pruža pomoć statističkim tijelima u poboljšanju i razvoju svojih statističkih sustava. Na [slici 11.](#) prikazane su ključne faze stručnih pregleda.

³¹ Zaključci Vijeća o statistici EU-a kako ih je Vijeće (ECOFIN) odobrilo 9. studenoga 2021.

Slika 11. – Kratki prikaz stručnih pregleda

Izvor: Sud, na temelju podataka Eurostata.

84. U [tablici 2.](#) prikazano je kako su se tijekom vremena razvijali ključni elementi izrade stručnih pregleda. Prvim stručnim pregledom (2005. – 2007.) uglavnom se nastojala podići razina osviještenosti o Kodeksu prakse europske statistike i on je bio uvodni postupak za sve sudionike. Međutim, u njemu su postojali znatni nedostaci³². Drugi krug (2013. – 2015.) poboljšan je u smislu načina na koji je osmišljen, uključivao je vanjske stručnjake i postigao veće međunarodno priznanje. U trećem krugu (2021. – 2023.) provedene su i neke dodatne preporuke ESGAB-a. Države članice iz uzorka Suda općenito su bile zadovoljne podacima Eurostata korištenima u postupku izrade te su istaknule da su od samog početka bile uključene u izradu metodologije.

³² Vidjeti [tematsko izvješće Suda 12/2012](#), „Did the Commission and Eurostat improve the process for producing reliable and credible European statistics?” i [Godišnje izvješće ESGAB-a za 2011.](#)

Tablica 2. – Ključni aspekti izrade triju krugova stručnih pregleda

	1. krug (2005. – 2007.)	2. krug (2013. – 2015.)	3. krug (2021. – 2023.)
Pristup	Pristup stručnog pregleda	Pristup sličan reviziji	Kombinacija obaju pristupa
Obuhvat Kodeksa prakse europske statistike	Djelomičan (6 načela)	U cijelosti (15 načela)*	U cijelosti (16 načela)*
Obuhvat nacionalnih statističkih sustava	Samo nacionalni zavod za statistiku	Nacionalni zavod za statistiku i do 3 druga nacionalna tijela	Nacionalni zavod za statistiku i 3 do 6 drugih nacionalnih tijela
Stručni pregledi	Predstavnici drugih nacionalnih zavoda za statistiku	Predstavnici drugih nacionalnih zavoda za statistiku i vanjski stručnjak	Predstavnici drugih nacionalnih zavoda za statistiku, vanjski stručnjak i član Eurostata

* Napomena: od 2017. Kodeks prakse europske statistike sadržava 16 načela.

Izvor: Sud.

85. Sud je tijekom sastanaka koje je održao s dionicima utvrdio da postoji suglasnost o tome da se stručni pregledi moraju provoditi dovoljno često kako bi se omogućila trajna poboljšanja ESS-a. Prosječno razdoblje između drugog i trećeg kruga trajat će sedam i pol godina, a za Slovačku će to razdoblje trajati gotovo 10 godina. S tim vremenskim odmakom nije moguće na pravilan način obuhvatiti učinke promjena kao što su tehnološki napredak i novi izvori podataka, koje ESS treba i dalje pažljivo pratiti i njima se prilagođavati.

86. Kako bi stručni pregledi bili sveobuhvatni i pravedni za sve zemlje, njima se trebaju ocijeniti i ključne značajke svakog nacionalnog statističkog sustava u cijelosti. Međutim, metodologijom iz 2020. predviđeno je najviše šest uključenih drugih nacionalnih tijela po zemlji, što je proizvoljni prag kojim se ne uzima u obzir stupanj decentraliziranosti izrade europske statistike unutar pojedine zemlje (vidjeti [Prilog VIII.](#)). Osim toga, preporučena je metodologija bila nejasna i subjektivna te nije primjenjivala usporedive kriterije odabira na sve zemlje. Nadalje, druga nacionalna tijela sudionici odabiru nacionalni zavod za statistiku i ona se ne biraju na razini EU-a, što bi se zahtijevalo u skladu s vjerodostojnošću i dosljednošću postupka. Ni ESGAB ni bilo koji od stručnjaka za stručni pregled nisu imali pravo glasa u odabiru drugih nacionalnih tijela.

87. Mnogi nacionalni zavodi za statistiku ograničili su broj drugih nacionalnih tijela na tri. To je još jedan proizvoljni prag koji dovodi do rizika od isključivanja drugih ključnih nacionalnih tijela za europsku statistiku. Jedan je nacionalni zavod za statistiku čak izričito naveo da je njegovo polazište bilo odabir samo triju drugih nacionalnih tijela. Primjenom tog pristupa to tijelo nije uključilo drugo nacionalno tijelo odgovorno za podatke o „uzrocima smrti” – tijelo koje je u dvije uzastopne godine propustilo dostaviti tražene podatke Eurostatu.

88. ESGAB je osnovan kako bi se poboljšali neovisnost, integritet i odgovornost Eurostata i ESS-a³³ u cilju otklanjanja nedostataka u nacionalnim sustavima³⁴. Međutim, uloga ESGAB-a ograničena je na podnošenje godišnjeg izvješća Parlamentu i Vijeću u koje je uključena njegova neovisna procjena provedbe Kodeksa prakse europske statistike u ESS-u u cjelini, s naglaskom na Eurostatu, a ne na nacionalnim statističkim sustavima. Sud je 2012. preporučio razvoj nadzorne funkcije proširenjem nadležnosti ESGAB-a³⁵. Iako je prihvaćena, preporuka nije djelotvorno provedena.

89. „Samoregulirana” priroda stručnih pregleda ESS-a trenutačno znači da se o njihovoj izradi (vremenskom razdoblju, obuhvatu, pristupu, postupku odabira drugih nacionalnih tijela te sastavu i odabiru timova stručnjaka) odlučuje dogovorima među partnerima koji zastupaju niz nacionalnih, a ne širih perspektiva EU-a. Unatoč svojoj neovisnosti o nacionalnim interesima ESGAB ne odlučuje o ključnim aspektima izrade.

³³ Uspostavljeno Odlukom br. 235/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

³⁴ COM(2005) 217 final i W. Radermacher (2011.), „European Statistics: People Count”.

³⁵ Tematsko izvješće Suda 12/2012: „Did the Commission and Eurostat improve the process for producing reliable and credible European statistics?”

Zaključci i preporuke

90. Opći je zaključak Suda da je statistika koju Komisija dostavlja na europskoj razini općenito gledajući dovoljno kvalitetna za oblikovatelje politika, poduzeća i građane. Međutim, i dalje postoje određeni nedostaci na čijem je otklanjanju potrebno raditi.

91. U strateškim se planovima Eurostata uglavnom odražavaju institucionalni prioriteti utvrđeni u uzastopnim europskim statističkim programima. Međutim, njima se ne uspijeva mjeriti napredak ostvaren u postizanju ciljeva (vidjeti odlomke [22.](#) – [23.](#)).

92. U svojem sadašnjem sastavu Europski savjetodavni odbor za statistiku, glavno predstavničko tijelo korisnika, ne predstavlja na djelotvoran način sve korisnike, kao što su međunarodne organizacije, kao ni kolektivna stajališta akademske i istraživačke zajednice. Osim toga, Europski savjetodavni odbor za statistiku nije ostvario znatan napredak u svojim odnosima s nacionalnim vijećima korisnika. Nisu se u cijelosti zadovoljile potrebe korisnika jer postoje nedostaci podataka u područjima obuhvaćenima revizijom. Europski statistički program nije uvijek davao prednost mjerama za uklanjanje tih nedostataka kako bi se poboljšala relevantnost europske statistike i Eurostat ne primjenjuje ispravno definiciju MSP-ova (vidi odlomke [24.](#) – [29.](#)).

1. preporuka – Potrebno je bolje zadovoljiti potrebe korisnika

Kako bi se bolje zadovoljile potrebe korisnika, Komisija bi trebala predložiti da Europski savjetodavni odbor za statistiku postane uključiviji ostvarenjem uravnotežene i djelotvorne zastupljenosti svih korisnika, u čemu bi mu pomoć pružali stručnjaci za određena područja.

Ciljni rok provedbe: 2023.

93. Unatoč povećanom financiranju u okviru europskog statističkog programa izrada europske statistike i dalje jednim dijelom ovisi o financiranju koje pružaju druge službe Komisije. Pruženim financijskim sredstvima uglavnom se pokrivaju institucionalne potrebe. Iako se određenim bespovratnim sredstvima EU-a financiraju inovativni projekti, u znatnom broju slučajeva njima se zapravo financiraju obvezne statističke aktivnosti; dodana vrijednost koja bi se europskim statističkim programom mogla pružiti za ostvarenje inovativnih projekata stoga je ograničena. Iako je obavljena procjena pojedinačnih bespovratnih sredstava, općenito nije pruženo opravdanje za

kvalitativnu procjenu rezultata, što dovodi do rizika od ograničavanja opsega daljnjeg praćenja i smanjenja održivosti rezultata (vidjeti odlomke [30.](#) – [34.](#)).

2. preporuka – Potrebno je nastojati poboljšati financijsku neovisnost europskog statističkog programa i dati prednost inovativnim projektima

Komisija bi trebala:

- (a) procijeniti izvedivost smanjenja ovisnosti sljedećeg europskog statističkog programa o većem broju izvora financiranja; i
- (b) dati prednost inovativnim projektima s jasnom dodanom vrijednošću na razini EU-a.

Ciljni rok provedbe: 2024.

94. Eurostat je uspostavio odgovarajući sustav upravljanja kvalitetom. U velikoj mjeri pruža odgovarajuću potporu državama članicama. Međutim, ne postoje interne smjernice kojima se utvrđuje okvir za pružanje potpore i složeni metodološki problemi mogu trajati dugo, što utječe na nekoliko dimenzija kvalitete podataka, uključujući usporedivost (vidi odlomke [35.](#) – [39.](#)).

95. Sud je utvrdio da izvješća država članica o kvaliteti nisu uvijek usklađena sa smjernicama te da nisu usklađena među statističkim procesima i unutar njih. Razina detaljnosti razlikuje se među državama članicama, zbog čega je teško razumjeti i procijeniti kvalitetu podataka na pravilan način. Učestalost izvješćivanja o kvaliteti razlikuje se među statističkim aktivnostima i izvješćivanje nije obvezno za njih sve. Ti nedostaci dovode do nepotpunih informacija za korisnike (vidjeti odlomke [40](#) – [43.](#)).

96. Eurostat nije ovlašten provoditi provjere na licu mjesta u trima područjima nad kojima je Sud proveo reviziju. On potvrđuje podatke koje mu dostavljaju države članice, ali ne dokumentira uvijek na pravilan način rezultat svojih procjena. Eurostat ne provodi detaljne procjene svih dimenzija kvalitete, kao što su usporedivost i usklađenost (vidjeti odlomke [44.](#) – [52.](#)).

97. Pravodobnost je posebno važna za statistiku u području zdravstva i poslovanja jer se neki skupovi podataka mogu dostaviti između 14 mjeseci i 24 mjeseca nakon referentne godine. Zbog nedostatka podataka u stvarnom vremenu o „uzrocima smrti” stope smrtnosti uzrokovane bolešću COVID-19 procjenjuju se na druge načine.

Kašnjenja u dostavi podataka čine cijeli postupak nedjelotvornim za korisnike. Eurostat raspolaže smjernicama za procjenu usklađenosti s propisima, ali one ne idu toliko daleko da se njima utvrđuje vremenski okvir. ESS nema fleksibilnost za pružanje brzog odgovora. U slučajevima nedostatka podataka u području „uzroka smrti” na nacionalnoj razini Eurostat nije izradio procjene pa stoga nisu dostupni skupni podatci na razini EU-a (vidi odlomke [53.](#) – [56.](#)).

98. U slučajevima u kojima je to propisano zakonodavstvom, Komisija podnosi izvješća Europskom parlamentu i Vijeću o kvaliteti statistike. Međutim, u tim se izvješćima ne pruža jasna slika postojećih nedostataka i u njima nedostaju detaljni pokazatelji praćenja kojima bi se pokazao napredak ostvaren u pogledu propisa. U slučaju nekih ključnih sektorskih propisa, na primjer propisa o zdravlju, takva izvješća nije potrebno dostavljati (vidjeti odlomke [57.](#) – [58.](#)).

3. preporuka – Potrebno je poboljšati izvješća država članica o kvaliteti i procjenu kvalitete europske statistike

Komisija bi trebala:

- (a) zajamčiti da se izvješća o kvaliteti koja prima od država članica temelje na zajedničkim standardima te da sadržavaju cjelovite i usporedive informacije; i
- (b) provoditi temeljitije i bolje dokumentirane procjene u područjima statistike o radu, poslovanju i zdravstvu kako bi se poboljšale točnost, pravodobnost i vremenska točnost, usporedivost i usklađenost podataka.

Ciljni rok provedbe: 2024.

99. Iako je Eurostat izradio kalendar objave za širenje statistike, u njemu nedostaju određene pojedinosti. Osim toga, Eurostat još ne raspolaže općom politikom revizija i ne objavljuje na isti datum podatke iz ankete o radnoj snazi i podatke o zdravstvenim rashodima svih država članica (vidjeti odlomke [59.](#) – [63.](#)).

100. Eurostat nekim službama Komisije i medijskim kanalima omogućuje pristup podacima prije objavljivanja, što bi moglo stvoriti prilike za ostvarivanje ekonomske koristi i izazvati curenje informacija. Odredbe o pristupu prije objavljivanja nisu u potpunosti opisane na internetskim stranicama Eurostata i nije objavljen popis svih korisnika s povlaštenim pristupom (vidjeti odlomke [64.](#) – [69.](#)).

4. preporuka – Potrebno je preispitati trenutačnu praksu omogućivanja pristupa još neobjavljenoj statistici

Komisija bi trebala:

- (a) pažljivo procijeniti nužnost i dodanu vrijednost odobravanja pristupa prije objavljivanja; i
- (b) ako se ta praksa zadrži, objaviti sveobuhvatne informacije o pristupu prije objavljivanja te ojačati svoje zaštitne mjere protiv mogućih curenja informacija.

Ciljni rok provedbe: 2023.

101. Komisija je ostvarila dobar napredak u pogledu većine preporuka iz stručnih pregleda, kao što su one koje se odnose na strukturu zakonodavstva te komunikaciju i korisnike. Međutim, nije prihvatila neke ključne preporuke o neovisnosti i nepristranosti (vidjeti odlomke [70.](#) – [75.](#)).

102. Eurostatova procjena provedbe mjera za poboljšanje stručnih pregleda koje provode države članice uglavnom se temelji na uzajamnom povjerenju statističkih tijela. Provedba nekih mjera za poboljšanje bila je otežana jer su te mjere ovisile o tijelima izvan relevantnog nacionalnog zavoda za statistiku te zbog nedostatka političke potpore. Ključne mjere za poboljšanje, kao što je izmjena nacionalnog zakonodavstva u području statistike, provedene su tek djelomično. Osim toga, stručna neovisnost još nije obilježje svih država članica, posebno na razini drugih nacionalnih tijela (vidjeti odlomke [76.](#) – [82.](#)).

103. Izrada alata za stručni pregled koji se upotrebljava za procjenu usklađenosti Eurostata i ESS-a s Kodeksom prakse europske statistike poboljšala se od njegove prve primjene. Međutim, stručni pregledi nisu dovoljno česti da bi omogućili stalna poboljšanja kvalitete i nisu uvijek sveobuhvatni u pogledu svojeg obuhvata nacionalnih statističkih sustava. Unatoč svojoj neovisnosti o nacionalnim interesima Europski savjetodavni odbor za upravljanje statističkim podacima ima ograničenu ulogu u izradi stručnih pregleda (vidjeti odlomke [83.](#) – [89.](#)).

5. preporuka – Potrebno je procijeniti izvedivost jačanja ovlasti Europskog savjetodavnog odbora za upravljanje statističkim podacima

Komisija bi trebala procijeniti izvedivost i primjerenost proširenja trenutačnih ovlasti Europskog savjetodavnog odbora za upravljanje statističkim podacima na odlučivanje o svim ključnim elementima izrade stručnih pregleda.

Ciljni rok provedbe: 2023.

Ovo je izvješće usvojilo IV. revizijsko vijeće, kojim predsjedava član Revizorskog suda Mihails Kozlovs, na sastanku održanom u Luxembourg u 26. listopada 2022.

za Revizorski sud

Tony Murphy
predsjednik Suda

Prilozi

Prilog I. – Službena statistika u kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19

Pandemija bolesti COVID-19 donijela je sa sobom znatne izazove za statističke sustave i stavila tijela nadležna za statističke operacije pod znatno opterećenje. Najozbiljniji je izazov bio zajamčiti pravovremenu dostavu statistike u području javnog zdravlja i pružiti odgovarajuće informacije o „realnom sektoru” gospodarstva, posebno o kućanstvima i MSP-ovima.

Pandemija je u početku poremetila prijenos podataka iz poduzeća i kućanstava, što je uzrokovalo poteškoće za službenu statistiku. Tradicionalne metode prikupljanja podataka u izravnoj interakciji više nisu bile izvedive i neka su istraživanja postala nemoguća te su se morala odgoditi. COVID-19 predstavljao je izazov i za postojeće standarde u pogledu tumačenja i primjerenosti. Kao rezultat toga službena statistika morala se brzo prilagoditi promjenjivim uvjetima. Primjena alternativnih metoda prikupljanja podataka, kao što su telefonski pozivi, internetske aplikacije ili velike količine podataka, postala je široko rasprostranjena. Međutim, taj prijelaz mogao bi utjecati na kvalitetu i usporedivost podataka. U početku su tvorci politika i mediji prvenstveno zadovoljili potražnju za globalnim epidemiološkim podatcima u gotovo stvarnom vremenu s pomoću prikaza, poput onih koje je razvilo [Sveučilište Johns Hopkins](#), koje je djelovalo neovisno o službenim statističkim sustavima. Kasnije su [SZO](#) i [ECDC](#) izradili vlastite prikaze, čime su premostili jaz, ali uz probleme u području usporedivosti.

Prema navodima ESGAB-a ESS je pozitivno odgovorio na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19. Iako je pandemija ozbiljno utjecala na nekoliko faza izrade statističkih podataka, države članice ESS-a i Eurostat i dalje su bez prekida uspješno izrađivali ključne pokazatelje. Kako bi se zajamčila trajna kvaliteta i usporedivost statističkih podataka u promijenjenom okruženju, Eurostat je objavio više od 30 smjernica za opća i sektorska metodološka pitanja. Eurostat je izradio i poseban odjeljak na svojim internetskim stranicama kako bi korisnicima pružio najnovije informacije. Dostavio je popis skupova podataka o bolesti COVID-19 i pokrenuo Europski statistički prikaz oporavka, koji trenutačno uključuje 27 pokazatelja relevantnih za oporavak u području zdravstvenih, društvenih, gospodarskih, poslovnih i okolišnih tema. Naposljetku, Eurostat je uveo nekoliko novih pokazatelja specifičnih za krizu (npr. tjedni smrtni slučajevi i prekomjerna smrtnost na mjesečnoj razini) kako bi se bolje procijenili učinci pandemije. U studenome 2020. čelnici nacionalnih zavoda za statistiku i Eurostat postigli su dogovor o koordiniranom odgovoru na buduće krize koje utječu na ESS,

poznat pod nazivom „Wiesbadenski memorandum“, kojim bi se mogao olakšati zajednički pristup budućim krizama.

Prilog II. – Odabrane statističke aktivnosti

Tematsko područje: rad	
Statistička aktivnost: anketa o radnoj snazi	
Opis	Status radne snage temeljni je koncept statistike o tržištu rada. Anketa EU-a o radnoj snazi najveća je europska anketa koja se provodi na uzorku kućanstava i na temelju koje se pružaju tromjesečni i godišnji rezultati o sudjelovanju na tržištu rada osoba u dobi od 15 godina i starijih, kao i osoba koje nisu dio radne snage. Anketom su obuhvaćeni i članovi privatnih kućanstava. Pojedinci su razvrstani u tri kategorije kao zaposleni, nezaposleni ili izvan tržišta rada (prethodno nazivani „gospodarski neaktivni”). Dostupne su daljnje raščlambe, primjerice prema spolu i dobi. Anketu EU-a o radnoj snazi provode nacionalni zavodi za statistiku, a podatke centralno obrađuje Eurostat. Nacionalni zavodi za statistiku odgovorni su za izradu nacionalnih upitnika, sastavljanje uzorka, vođenje intervjua i slanje rezultata Eurostatu u skladu sa zajedničkim sustavom kodiranja. Definicije koje se upotrebljavaju u anketi EU-a o radnoj snazi u skladu su s Rezolucijom 13. međunarodne konferencije statističara rada, koju je 1982. sazvala Međunarodna organizacija rada (dalje u tekstu „smjernice ILO-a”).
Odgovornost za procjenu kvalitete podataka	Države članice snose odgovornost na nacionalnoj razini, a Eurostat je odgovoran za podatke koje dostavljaju sve države članice.
Pravni okvir	Anketa EU-a o radnoj snazi temelji se od 1973. na europskom zakonodavstvu. Glavna uredba do 2020.: — Uredba (EZ) br. 577/98 Glavne uredbe na snazi od prikupljanja podataka 2021.: — Uredba (EU) 2019/1700 (okvirna uredba), Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/256, Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/257, Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2181 i Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2240
— Periodičnost	Na tromjesečnoj, godišnjoj razini
— Datum dostave	Za tromjesečne podatke: u roku od 12 tjedana od završetka referentnog razdoblja. U razdoblju 2021. – 2023. u roku od 10 tjedana od završetka referentnog razdoblja. Godišnji podatci izvedeni su za razdoblje od četiriju tromjesečja. Kad se administrativni podatci upotrebljavaju za dostavljanje podataka o karakteristikama ankete „plaće za glavni posao”, ti se podatci mogu proslijediti u Eurostat u roku od 21 mjeseca od završetka referentnog razdoblja.
— Datum objave	Datum objave ne spominje se u pravnom okviru.

Tematsko područje: poslovna statistika	
Statistička aktivnost: strukturna poslovna statistika	
Opis	Strukturnom poslovnim statistikom opisuju se struktura, vođenje i obavljanje gospodarskih djelatnosti, sve do najdetaljnije razine djelatnosti (nekoliko stotina gospodarskih sektora). Strukturnu poslovnu statistiku čine, u širem smislu, objedinjeni skupovi podataka koji se razvijaju, izrađuju i šire kako bi se podržao postupak donošenja odluka za politike povezane s poslovnim sektorom u EU-u i pratio učinak tih politika te kako bi se te informacije pružile javnosti, poduzećima i znanosti.
Odgovornost za procjenu kvalitete podataka	Države članice snose odgovornost na nacionalnoj razini, a Eurostat je odgovoran za podatke koje dostavljaju sve države članice.
Pravni okvir:	države članice EU-a svake godine dostavljaju strukturnu poslovnu statistiku na temelju pravne obveze od 1995.
— Periodičnost	Na godišnjoj razini
— Datum dostave	Podatke je potrebno poslati najkasnije 18 mjeseci nakon referentne godine. Mali broj procijenjenih preliminarnih rezultata potrebno je dostaviti najkasnije 10 mjeseci nakon referentne godine.
— Datum objave	Ne spominje se u pravnom okviru

Tematsko područje: zdravstvo	
Statistička aktivnost: rashodi u području zdravstva	
Opis	Rashodima za zdravstvenu skrb kvantificiraju se gospodarski resursi namijenjeni funkcijama zdravstvene zaštite, isključujući kapitalna ulaganja. Rashodi za zdravstvenu skrb odnose se prvenstveno na proizvode i usluge zdravstvene skrbi koje upotrebljavaju rezidentne jedinice, bez obzira na to gdje se ta potrošnja odvija (može biti u ostatku svijeta) ili tko je plaća. Izvoz proizvoda i usluga zdravstvene skrbi (u nerezidentne jedinice) kao takav je isključen, dok je uvoz proizvoda i usluga zdravstvene skrbi za krajnju upotrebu uključen. Podatci o rashodima za zdravstvenu skrb pružaju informacije o rashodima u funkcionalno definiranom području zdravstva, koje se razlikuje prema kategoriji pružatelja usluga (npr. bolnice i liječnici opće prakse), kategoriji funkcija (npr. usluge kurativne skrbi, rehabilitacijske skrbi, kliničkog laboratorija, prijevoza pacijenata i propisanih lijekova) i programu financiranja (npr. socijalno osiguranje, privatna osiguravajuća društva i kućanstva). Za prikupljanje podataka o rashodima u području zdravstva upotrebljavaju se Sustav zdravstvenih računa i povezana utvrđena Međunarodna klasifikacija zdravstvenih računa. Sustavom zdravstvenih računa utvrđuje se integrirani sustav sveobuhvatnih i međunarodno usporedivih računa te se osigurava jedinstveni okvir osnovnih računovodstvenih pravila i skup standardnih tablica za dostavljanje podataka o rashodima u području zdravstva. Sustav zdravstvenih računa – SHA 2011 statistički je referentni priručnik u kojem se iznosi sveobuhvatan opis financijskih tokova u području zdravstva.
Odgovornost za procjenu kvalitete podataka	Države članice na nacionalnoj razini; Eurostat, OECD i SZO svaki pojedinačno procjenjuju različite skupine država članica.
Pravni okvir:	Uredba Komisije (EU) 2015/359 o provedbi Uredbe (EZ) br. 1338/2008
— Periodičnost	Na godišnjoj razini; referentno je razdoblje relevantna kalendarska godina.
— Datum dostave	Podatci i referentni metapodatci za referentnu godinu N moraju se dostaviti u roku od 16 mjeseci nakon referentne godine.
— Datum objave	Ne spominje se u pravnom okviru.

Tematsko područje: zdravstvo	
Statistička aktivnost: nefinancijski aspekti u području zdravstva	
Opis	Zajedničkim prikupljanjem nefinancijskih aspekata u području zdravstvene skrbi koje provode OECD/Eurostat/ZSO nadopunjuje se postojeće zajedničko prikupljanje podataka o rashodima u području zdravstva. Zbog toga su bolnice i resursi definirani u okviru Sustava zdravstvenih računa. Zaposlenost u području zdravstvene skrbi, fizički resursi i djelatnosti u području zdravstvene skrbi obuhvaćeni su resursi zdravstvene skrbi.
Odgovornost za procjenu kvalitete podataka	Države članice na nacionalnoj razini; Eurostat, OECD i SZO svaki pojedinačno procjenjuju različite skupine država članica.
Pravni okvir:	Komisija namjerava 2023. donijeti pravnu osnovu za prikupljanje podataka. Međutim, podatci se trenutačno prikupljaju na dobrovoljnoj osnovi.
— Periodičnost	Na godišnjoj razini
— Datum dostave	Podatke je potrebno dostaviti u roku od 14 mjeseci nakon završetka referentne godine.
— Datum objave	Ne spominje se u pravnom okviru.

Tematsko područje: zdravstvo	
Statistička aktivnost: uzroci smrti	
Opis	Podacima iz Kodeksa prakse europske statistike pružaju se informacije o obrascima smrtnosti i oni čine važan element informiranja o javnom zdravlju. Europska statistika o „uzrocima smrti” odnosi se na sve zabilježene slučajeve smrti i mrtвороđenja koji nastupe u svakoj državi članici, pri čemu se pravi razlika između rezidenata i nerezidenata. Podatci iz Kodeksa prakse europske statistike odnose se na temeljni uzrok koji je prema definiciji SZO-a „bolest ili ozljeda koja je prouzročila niz bolesnih stanja koji su izravni uzročnici smrti, ili okolnosti nezgode ili nasilja koji su prouzročili smrtnu ozljedu”. Podatci iz Kodeksa razvrstani su prema 86 uzroka na „europskom popisu najčešćih uzroka smrti” na temelju Međunarodne statističke klasifikacije bolesti i povezanih zdravstvenih problema (ICD). Podatci iz Kodeksa prikupljeni su iz potvrda o smrti. Informacije navedene u liječničkim potvrdama u kojima se utvrđuje uzrok smrti predstavljene su u skladu s ICD-om.
Odgovornost za procjenu kvalitete podataka	Države članice snose odgovornost na nacionalnoj razini; Eurostat je odgovoran za podatke koje dostavljaju sve države članice.
Pravni okvir:	Uredba Komisije (EU) br. 328/2011 o provedbi Uredbe (EZ) br. 1338/2008.
— Periodičnost	Na godišnjoj razini
— Datum dostave	Za svaku je godinu podatke potrebno dostaviti u roku od 24 mjeseca od završetka referentne godine (do 31. prosinca); dobrovoljni podatci trebali bi se dostaviti u roku od T + 18 mjeseci (do 30. lipnja).
— Datum objave	Ne spominje se u pravnom okviru

Izvor: Sud, na temelju informacija dostupnih na internetskim stranicama Eurostata.

Prilog III. – Primjeri međunarodnih statističkih smjernica, preporuka i najboljih praksi

Tema i izvor	Opis
Statistički ured	
Europsko vijeće (2010.)	Statistički bi uredi trebali biti potpuno neovisni u pogledu pružanja podataka.
UNECE (2016.)	Državni statistički ured stručno je neovisno tijelo organizirano pod nadležnošću predsjednika vlade / predsjednika zemlje ili autonomno državno tijelo s državnim statističkim odborom kao tijelom upravljanja.
Resursi	
UN (2015.)	Ravnatelj agencije za statistiku odgovoran je za upravljanje proračunom i ima pravo javno komentirati proračun dodijeljen agenciji za statistiku.
OECD (2015.)	Nacionalna statistička tijela imaju dostatna financijska sredstva za izradu i širenje statistike, potporu osposobljavanju osoblja, razvoj računalnih resursa i provedbu inovacija. Resursi su po veličini i kvaliteti primjereni za zadovoljavanje statističkih potreba.
UNECE (2018.)	Proračunom državnog statističkog ureda potrebno je pokriti ukupnu izradu statistike i troškove za osoblje, ali su njime obuhvaćena i potrebna financijska sredstva za ulaganje u infrastrukturu, nove tehnologije, nove statističke metodologije itd.
OECD (2015.)	Izrađivačima službene statistike odobravaju se odgovarajući ljudski, financijski i tehnički resursi potrebni za provedbu statističkih programa.
OECD (2020.)	Državnim statističkim uredima potrebna je određena razina funkcionalne i proračunske autonomije i pravne osobnosti kako bi mogli upravljati svojim ljudskim, financijskim i tehničkim resursima te ih raspoređivati u okviru ukupnih ograničenja koja propisuje vlada ili parlament, a kojima bi državni statističari trebali odgovarati (npr. izvješćem o statističkim aktivnostima i izvršenju proračuna), kako bi mogli stjecati prava ili ugovarati obveze s trećim stranama pod vlastitom neovisnom odgovornošću, utvrđivati potrebe u pogledu ljudskih i tehničkih resursa ili planirati i davati prednost aktivnostima i statističkim operacijama u skladu s godišnjim i višegodišnjim planovima.
Glavni statističar	
UNECE (2016.)	Državni statistički ured vodi glavni statističar kojeg imenuje predsjednik vlade / predsjednik zemlje na prijedlog vlade na fiksni mandat od [X] godina, na temelju javno objavljenog slobodnog radnog mjesta i otvorenog natječaja koji se temelji samo na relevantnim stručnim kompetencijama. Početni je mandat moguće obnoviti jedanput. Glavni statističar ne bi trebao biti uključen u redovne programe mobilnosti u javnoj upravi u slučajevima u kojima bi se takav sustav inače mogao primjenjivati na toj razini. Glavni bi se statističar trebao imenovati na mandat utvrđen u statističkom zakonu; kako bi se naglasila stručna neovisnost, mandat bi se trebao razlikovati od mandata vlade. Zakonom se predviđa mogućnost jednokratnog produljenja mandata i mogućnost njegova dodatnog produljenja isključivo na temelju novog javno objavljenog slobodnog radnog mjesta i otvorenog natječaja.
OECD (2020.)	Različitim trajanjima mandata državnog statističara i političkih tijela mogla bi se ojačati stručna neovisnost izrađivača službene statistike.

Tema i izvor	Opis
UNECE (2016.)	Mandat glavnog statističara ne može se prekinuti prije njegova isteka iz bilo kojeg razloga kojim se ugrožavaju statistička načela. Mandat se može prekinuti samo zbog sljedećih razloga: (a) vlastita ostavka glavnog statističara; (b) ukidanje državljanstva; (c) sudska odluka kojom se proglašava da je glavni statističar nesposoban ili ograničenih sposobnosti za rad; (d) zakonska kazna relevantnog suda za kazneno djelo s namjerom ili zatvorska kazna u skladu sa zakonitom kaznom tog suda; (e) smrt glavnog statističara u slučaju koje se smatra da su dužnosti ukinute.
OECD (2020.)	Postupci za razrješenje državnog statističara, uključujući popis uvjeta pod kojima se on/ona može razriješiti dužnosti, trebali bi biti jasno utvrđeni u zakonu o statistici kako bi se zajamčila njihova neovisnost o promjenama u vladi.
Procjena kvalitete	
UNECE (2016.)	Procjene institucionalnog okruženja te institucionalnih postupaka i rezultata nacionalnog statističkog sustava mogu obavljati unutarnji i vanjski stručnjaci. Te bi se procjene mogle posebno usmjeriti na načela službene statistike i primjenu međunarodnih statističkih standarda i preporuka. Može ih pokrenuti izrađivač službene statistike, Statističko vijeće ili međunarodna organizacija. Za takve se procjene mogu angažirati nacionalni stručnjaci (npr. iz znanstvene zajednice) ili međunarodni stručnjaci. Rezultati takvih procjena trebali bi se objaviti. Nadalje, glavni je statističar odgovoran za redovitu procjenu usklađenosti drugih izrađivača službene statistike s načelima službene statistike. Kako bi se zajamčila kvaliteta statistike, izrađivači službene statistike imaju obvezu i pravo primjenjivati statističke metode, kao što su uređivanje pojedinačnih podataka, povezivanje zapisa ili drugi oblici kombiniranja podataka iz različitih izvora i primjene tehnika procjene. To uključuje pravilnu obradu neodaziva, kako u slučaju uzorka tako i u slučaju iscrpnijih istraživanja. Državni statistički ured mora razviti svoje metodološko znanje, pratiti međunarodna kretanja i to znanje podijeliti s drugim izrađivačima službene statistike.
Širenje	
UN (2015.)	O promjenama metoda ili klasifikacija i revizijama općenito obavješćuje se unaprijed. Objavljuje se politika revizije za rezultate nad kojima se obavljaju planirane i neplanirane revizije, pogreške otkrivene u objavljenoj statistici ispravljaju se što je prije moguće i objavljuju. Uspostavljeni su interni postupci za izvješćivanje o pogreškama i njihovo ispravljanje.
UNECE (2016.)	Revizije su rezultat planiranog postupka u kojem se akumuliraju podatci ili se mijenjaju koncepti, definicije i klasifikacije koji se upotrebljavaju u službenoj statistici, na primjer zbog promjena međunarodnih standarda. Izrađivači službene statistike trebali bi pravodobno obavijestiti korisnike o planiranim promjenama i učinku na usporedivost tijekom vremena, kao što su prekidi u vremenskom nizu. U vrijeme velikih revizija statistike potrebno je ponovno sastaviti vremenski niz prije promjene, i to primjenom novih koncepata, definicija i klasifikacija kako bi se zajamčila dovoljna duljina usklađenog vremenskog niza prije i poslije promjene.
OECD (2015.)	Zakonom je zajamčen jednak i istodoban pristup službenoj statistici za sve korisnike. Ako pojedino javno ili privatno tijelo ima pristup službenoj statistici prije njezine javne objave, ta se činjenica i naknadni dogovori objavljuju i kontroliraju. U slučaju curenja informacija dogovori o pristupu prije objavljivanja preispituju se kako bi se zajamčila nepristranost.
UNECE (2016.)	Stroga politika potpuno jednakog i istodobnog pristupa službenoj statistici za sve korisnike, koja ne uključuje pristup prije objavljivanja. U slučajevima u kojima postoji praksa pristupa prije objavljivanja, trebalo bi je preispitati kako bi se ona obustavila ili prorijedila.

Tema i izvor	Opis
OECD (2020.)	Dva su pokazatelja prepoznata kao relevantna za mjerenje transparentnosti i percepcije nepristranosti te neovisnosti izrađivača službene statistike: prvo, standardni kalendari objave i kalendari s informacijama o objavama koje slijede, u kojima se obavješćuje o točnim datumima objave 12 mjeseci unaprijed (u relevantnoj je preporuci pomični kalendar o objavama 12 mjeseci unaprijed, u kojem su datumi objave postupno dostupni, utvrđena kao dobra praksa). Drugo, uspostavljeni su postupci kojima se svim korisnicima jamči jednak pristup statističkoj objavi u isto vrijeme.
UNECE (2016.)	Svi izrađivači službene statistike moraju utvrditi kalendar s najavama objava s planiranim datumima i vremenima objave službene statistike. Na taj se način svi korisnici obavješćuju o vremenu objave službene statistike i jamči se širenje statistike neovisno o reakciji vlade ili političkih aktera. Sve objave službene statistike moraju biti popraćene dostatnim, ažuriranim metapodacima i komentarima s objašnjenjima, koje sastavlja odgovorni izrađivač, kako bi se korisnicima omogućilo razumijevanje dobivene statistike. Metapodacima se mogu pružiti informacije o atributima podataka, kao što su duljina i dosljednost vremenskog niza, očekivane prosječne revizije itd. Stručnim korisnicima bit će potrebni detaljniji metapodaci za procjenu primijenjenih statističkih metoda i kvalitete statistike.
UNECE (2016.)	U skladu s glavnim zahtjevom u vezi sa širenjem podataka službena se statistika širi pravodobno i vremenski precizno potpuno u skladu s načelima službene statistike i posebnim člancima o širenju. Zaštita povjerljivosti i jednak pristup službenoj statistici ključna su načela širenja. Načelo jednakog i istodobnog pristupa statistici za sve korisnike, uključujući državne korisnike, ključno je za etička načela službene statistike. Širenjem podataka na internetu to se načelo danas može vrlo strogo primjenjivati na način da se odredi točno vrijeme objave u kojem će novi statistički podatci postati dostupni. Općim se zakonom nameće stroga politika potpuno jednakog i istodobnog pristupa službenoj statistici za sve korisnike, koja ne uključuje pristup prije objavljivanja. Jednak pristup ujedno je važan pokazatelj stručne neovisnosti izrađivača službene statistike. U slučajevima u kojima postoji praksa pristupa prije objavljivanja, trebalo bi je preispitati kako bi se ona obustavila ili prorijedila. Ako pojedina zemlja odluči odstupiti od načela jednakog i istodobnog pristupa, u zakon o statistici potrebno je unijeti članak kojim se uređuje pristup prije objavljivanja za odabrana tijela i odabranu statistiku. Svaki korisnik kojem je pristup prije objavljivanja odobren, mora potpisati izjavu o embargu. Javnost se mora obavijestiti o tome koja tijela imaju pristup prije objavljivanja, kojim podacima i u kojem razdoblju.
Stručni pregledi	
INTOSAI (2019.)	Vrhovna revizijska institucija nad kojom se pregled obavlja može od prvotnog tima za stručni pregled zatražiti i da provjeri u kojoj se mjeri poštuju preporuke nakon dogovorenog razdoblja (npr. jedna, dvije ili tri godine), ovisno o stupnju važnosti i značajnosti predmetne preporuke. Nakon provjere tim može pripremiti dodatno izvješće o stupnju provedbe preporuka, kao i o mogućim ažuriranjima izvornih preporuka. Dobra je praksa, osobito u slučajevima u kojima su objavljeni rezultati prvog stručnog pregleda, da se u interesu transparentnosti i odgovornosti objave i rezultati naknadnog stručnog pregleda.

Napomena: popis nije iscrpan.

Prilog IV. – Popis projekata odabranih za ovu reviziju

Opis projekta	Država	Godina	Korisnik	Pružatelj financijskih sredstava	Odobreni iznos bespovratnih sredstava (u eurima)
1 Anketa o radnoj snazi za 2016. na temelju <i>ad hoc</i> modula o mladima na tržištu rada	Finska	2015.	Finska služba za statistiku	GU EMPL	63 813
2 Poboljšanja kvalitete za anketu o radnoj snazi*	Hrvatska	2016.	Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske	Europski statistički program za razdoblje 2013. – 2020.	28 424
3 Anketa o radnoj snazi za 2017. na temelju <i>ad hoc</i> modula o samozapošljavanju	Cipar	2016.	Služba za statistiku Cipra	GU EMPL	25 773
4 Poboljšanja kvalitete za anketu o radnoj snazi*	Italija	2016.	Istituto Nazionale di Statistica (Državni zavod za statistiku Republike Italije (ISTAT))	Europski statistički program za razdoblje 2013. – 2020.	29 000
5 Anketa o radnoj snazi za 2017. na temelju <i>ad hoc</i> modula o samozapošljavanju	Italija	2016.	Istituto Nazionale di Statistica (ISTAT)	GU EMPL	140 000
6 Poboljšanja kvalitete za anketu o radnoj snazi*	Finska	2017.	Finska služba za statistiku	Europski statistički program za razdoblje 2013. – 2020.	177 474
7 Priprema, prikupljanje i prijenos statističkih podataka o upotrebi IKT-a i e-trgovini u poduzećima te o upotrebi IKT-a u kućanstvima – 2014.*	Cipar	2013.	Služba za statistiku Cipra	Europski statistički program za razdoblje 2013. – 2020.	98 834
8 Povezivanje strukturne i druge poslovne statistike mikropodacima	Finska	2015.	Statistika Finske, Danske, Norveške, Švedske, Nizozemske i Latvije, višedržavni projekt	Europski statistički program za razdoblje 2013. – 2020.	185 467
9 Povezivanje strukturne i druge poslovne statistike mikropodacima	Italija	2015.	Istituto Nazionale di Statistica (ISTAT)	Europski statistički program za razdoblje 2013. – 2020.	33 909

Opis projekta	Država	Godina	Korisnik	Pružatelj financijskih sredstava	Odobreni iznos bespovratnih sredstava (u eurima)
10 Razvoj strukturne poslovne statistike*	Litva	2018.	Zavod za statistiku Republike Litve (Statistikos Departamentas Prie Liet)	Europski statistički program za razdoblje 2013. – 2020.	16 340
11 Zdravstveni računi (Sustav zdravstvenih računa 2011.)*	Finska	2014.	Finski institut za zdravlje i dobrobit (THL), Finska	GU SANTE	52 748
12 Statistika o pobolijevanju	Hrvatska	2019.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	GU SANTE	52 748
13 Izračun podataka o pobolijevanju na temelju dijagnoze u Republici Litvi	Litva	2019.	Institute of Hygiene (Institut za higijenu)	GU SANTE	13 302

Napomena: označeni projekti * odnose se na obvezne statističke aktivnosti

Prilog V. – Traženje alternativnih rješenja za pravodobnije podatke o smrtnim slučajevima uzrokovanim bolešću COVID-19

Prvi smrtni slučajevi u Europi uzrokovani bolešću COVID-19 potvrđeni su u veljači 2020. Međutim, nije izgledno da će se potpuna europska statistika o „uzrocima smrti” za 2020. objaviti prije 2023. (vidjeti [sliku 10.](#)). Kako bi se odgovorilo na potrebe za informacijama tijekom pandemije, prikupljana su dva skupa podataka u gotovo stvarnom vremenu: jedan o broju smrtnih slučajeva uzrokovanih bolešću COVID-19 na dnevnoj osnovi i drugi o smrtnim slučajevima kao važnim demografskim događajima na tjednoj osnovi.

Broj smrtnih slučajeva uzrokovanih bolešću COVID-19: Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti ([ECDC](#)) objavljuje broj smrtnih slučajeva uzrokovanih bolešću COVID-19 u Europi iz izvora kao što su ministarstva zdravstva i instituti za javno zdravstvo. [SZO](#) i [Sveučilište Johns Hopkins](#) objavljuju istu statistiku na svjetskoj razini. Međutim, zbog nacionalnih razlika u klasifikaciji „uzroka smrti”, kao i nekoliko pitanja u vezi s nedovoljnom i pretjeranom pokrivenošću, podatci se mogu znatno razlikovati i otežavati usporedbe među zemljama. Belgija je, primjerice, na početku pandemije sve smrtne slučajeve kod kojih je bolest COVID-19 *vjerojatno* bio jedan od uzroka bilježila kao smrtne slučajeve koje je ta bolest *zapravo* izazvala i pritom nije tražila provođenje bilo kakvih laboratorijskih ispitivanja. S druge strane, Italija je tražila pozitivan rezultat ispitivanja za smrtne slučajeve koji su se pripisivali bolesti COVID-19, a Cipar se služio kombinacijom tih dvaju pristupa.

Smrtni slučajevi i prekomjerna smrtnost: tu metodu, za koju su zaduženi nacionalni zavodi za statistiku, stručnjaci smatraju mjerom koja je primjerenija ukupnom učinku pandemije na smrtne slučajeve iako se njome ne uzimaju u obzir novije demografske promjene kao što je starenje stanovništva. Njome su obuhvaćeni smrtni slučajevi uzrokovani bolešću COVID-19 koji nisu ispravno dijagnosticirani i prijavljeni, kao i smrtni slučajevi uzrokovani drugim uzrocima koji se mogu pripisati općim uvjetima pandemije. ESS je uveo prikupljanje podataka o smrtnim slučajevima na tjednoj osnovi u travnju 2020. i počeo objavljivati podatke o prekomjernoj smrtnosti u prosincu 2020. Nacionalni zavodi za statistiku nastavili su dobrovoljno slati [Eurostatu](#) podatke o smrtnosti na tjednoj razini.

U tablici u nastavku izneseni su podatci za 2020. i 2021. u zemljama EU-a i EFTA-e izračunani primjenom obiju metodologija. Stopa prekomjerne smrtnosti veća je za oko 34 % od podataka ECDC-a o smrtnim slučajevima uzrokovanim bolešću COVID-19.

	Smrtni slučajevi uzrokovani bolešću COVID-19 (ECDC)	Prekomjerna smrtnost* (Eurostat)
2020.	393 570	557 823
2021.	519 136	667 599
Ukupno	912 706	1 225 422

* Uspoređuje se broj smrtnih slučajeva izazvanih svim uzrocima zabilježenima tijekom pandemije i očekivani broj smrtnih slučajeva u slučaju da pandemija nije nastupila, i to upotrebom podataka iz prethodnih pretpandemijskih godina (2016. – 2019.).

Izvor: Eurohealth 2020.; svezak 26. (br. 2); West, A., *Reporting of COVID-19 deaths in Austria, France, Germany, Italy, Portugal and the UK*, radni dokument u području socijalne politike 10 – 20, London: LSE Odjel za socijalnu politiku, 2020.; ECDC za smrtne slučajeve uzrokovane bolešću COVID-19; Eurostat o prekomjernoj smrtnosti.

Prilog VI. – Preporuke ESGAB-a, 2014. i 2021.

2014. (drugi stručni pregled Eurostata)	2021. (treći stručni pregled Eurostata)
2014/1 Dogovori o budućim imenovanjima glavnih direktora Eurostata trebali bi se zakonski utvrditi i temeljiti na otvorenom natječaju.	2021/1 ESGAB preporučuje da se u zakonodavstvu navedu razlozi za prijevremeni raskid ugovora (razrješenje) glavnog direktora Eurostata. Ti razlozi ne bi trebali uključivati razloge kojima se ugrožava njegova/njezina stručna ili znanstvena neovisnost.
2014/2 Ključni kriteriji za odabir glavnog direktora Eurostata trebali bi biti njegov/njezin profesionalni ugled u međunarodnoj statističkoj zajednici i njegovi/njezini upravljački kapaciteti.	2021/2 ESGAB preporučuje da zapošljavanje i razrješenje višeg rukovodstva Eurostata, osim glavnog direktora, budu javni i transparentni, pri čemu bi se snažan naglasak stavio na kvalifikacije u području statistike.
2014/3 U zakonodavstvu bi se trebali navesti razlozi za prijevremeno razrješenje glavnog direktora Eurostata. Ti razlozi ne bi trebali uključivati razloge kojima se ugrožava njegova/njezina stručna ili znanstvena neovisnost.	2021/3 ESGAB preporučuje Eurostatu da zajamči sustavno praćenje provedbe referentnog okvira za kvalitetu primjenjivog na druge statistike, u suradnji s relevantnim glavnim upravama Europske komisije. To bi trebalo uključivati ispitivanje korisnosti uspostave postupka uzajamnog stručnog pregleda kako bi se pratila i, prema potrebi, ojačala usklađenost s referentnim okvirom za kvalitetu.
2014/4 Zapošljavanje i razrješenje višeg rukovodstva Eurostata, osim glavnog direktora, trebali bi biti javni i transparentni, pri čemu bi se snažan naglasak stavio na kvalifikacije u području statistike.	2021/4 ESGAB preporučuje Eurostatu da kritički ocijeni je li trenutačna praksa omogućivanja pristupa još neobjavljenoj statistici drugim tijelima Europske komisije, uz poštovanje Kodeksa prakse europske statistike, u skladu sa stajalištem Eurostata kao vodećeg predstavnika ESS-a.
2014/5 Budućim europskim zakonodavstvom u području statistike trebale bi se poštovati zakonodavne strukture usvojene 2013. sa svojim troslojnim pristupom, pri čemu bi se posebno trebalo razlikovati „što” u okvirnim uredbama i „kako” u delegiranim i provedbenim aktima.	2021/5 ESGAB preporučuje Eurostatu da bi trebao dodatno razviti svoje već snažne zaštitne mjere za povjerljivost preispitivanjem i, u mjeri u kojoj je to moguće, daljnjim usklađivanjem praksi u svim statističkim područjima u pogledu postupaka i alata za anonimizaciju i/ili kontrolu otkrivanja statistike.
2014/6 Trebali bi se preispitati i analizirati slučajevi u kojima se u nekim državama članicama znatno kasni s upotrebom zakonski utvrđenih i dogovorenih metodologija ili alata kako bi se utvrdile i provele potrebne sustavne korektivne mjere.	2021/6 ESGAB preporučuje Eurostatu da razvije sveobuhvatnu strategiju suradnje s akademskom zajednicom.
2014/7 Usklađivanje metodologija za obradu podataka i za izračun pokazatelja kvalitete trebalo bi se strogo provoditi u suradnji s državama članicama.	2021/7 ESGAB preporučuje Eurostatu da dodatno poboljša svoju komunikaciju i širenje podataka u svjetlu „novih okolnosti preopterećenosti informacijama” u kojima se mnogi pružatelji informacija bore za ograničenu pozornost korisnika
2014/8 Procjene bi se trebale provoditi redovito i sustavno kako bi se zajamčilo da se prakse provjere dosljednosti provode na usporediv način u svim statističkim područjima.	2021/8 ESGAB preporučuje Eurostatu da, prema potrebi, pronađe načine za uspostavu eksterno dostupnih baza podataka najnovijih procjena za relevantnu statistiku kako bi se olakšalo istraživanje relevantno za politike.
2014/9 Potrebno je dodatno uskladiti i pojednostavniti praksu upravljanja kvalitetom i njezina jamčenja. Osnovni zajednički standard za izvješća o kvaliteti usmjerena na korisnike i izrađivače trebao bi se primjenjivati na svaku statističku operaciju i svako statističko područje. Time će se zajamčiti da ta izvješća sadržavaju slične informacije i da se kvaliteta može jednako procijeniti u različitim područjima.	2021/9 ESGAB preporučuje Eurostatu da poduzme mjere za poboljšanje istraživanja mikropodataka razvojem odgovarajućih modaliteta i postizanjem dogovora s državama članicama o skupovima podataka u slučajevima u kojima bi pristup tim skupovima podataka bio moguć te razvojem tehnika za omogućivanje pristupa kojima se štiti privatnost (kao što je softver temeljen na metapodacima) koje bi se mogle primjenjivati i na razini zemalja.
2014/10 Eurostat bi trebao nastojati objavljivati kalendar svih objava i zajednički objavljivati svoju statistiku i statistiku nacionalnih zavoda za statistiku.	2021/10 ESGAB preporučuje Eurostatu da dodatno razvije svoje analitičke okvire u pogledu revizija. Eurostat bi trebao objavljivati svoju politiku revizije i redovite analize revizija.
2014/11 Eurostat bi trebao u potpunosti istražiti mogući učinak potpune zabrane pristupa prije objavljivanja i načine upravljanja rizicima u slučajevima u kojima se za pojedinačne novinske agencije zadrži strogo ograničen pristup prije objavljivanja.	2021/11 ESGAB preporučuje suzakonodavcima da bi se predstojećim donošenjem Akta EU-a o podacima trebao uspostaviti trajan način pristupa podacima u privatnom vlasništvu za Eurostat i sve izrađivače europske statistike.

2014. (drugi stručni pregled Eurostata)	2021. (treći stručni pregled Eurostata)
2014/12 Eurostat bi trebao preispitati i revidirati svoju komunikacijsku strategiju kako bi zajamčio njezino djelotvorno dopiranje do ciljane publike u današnjem medijskom okruženju i trebao bi na najbolji mogući način iskoristiti suvremene komunikacijske alate za različite segmente korisnika.	2021/12 ESGAB preporučuje Eurostatu da razvije sveobuhvatnu strategiju za upotrebu novih izvora digitalnih podataka kojima bi se moglo doprinijeti ostvarenju ciljeva relevantnosti, točnosti i pravodobnosti te smanjenju opterećenosti ispitanika i povećati isplativost.
2014/13 Eurostat bi trebao podupirati koordinacijsku ulogu koju nacionalni zavodi za statistiku obnašaju u vezi s drugim nacionalnim tijelima, i to prihvaćanjem samo prijenosa podataka koji se u skladu s Kodeksom obavljaju iz pojedinog nacionalnog zavoda za statistiku ili ovlaštenog drugog nacionalnog tijela. Granični datum za neovlaštene dostave podataka trebao bi se obznaniti široj javnosti jednu godinu unaprijed. U slučajevima u kojima se podatci i nakon obznanjenog roka Eurostatu nastave prenositi neovlašteno ili uz nepridržavanje Kodeksa, Eurostat bi te podatke trebao odbiti.	2021/13 ESGAB preporučuje Eurostatu i ESB-u da se nadovežu na postojeću snažnu suradnju ESS-a i ESSB-a kako bi iskoristili mogućnosti za bolju koordinaciju i suradnju u pogledu razmjene podataka i rješavanja složenih statističkih slučajeva (kao što su multinacionalna poduzeća) te kako bi procijenili potencijal za zajedničke statističke infrastrukture (kao što su statistički poslovni registri).
2014/14 Eurostat mora uspostaviti jasne mehanizme za svoju koordinacijsku ulogu unutar Europske komisije te izraditi popis postojećih statističkih aktivnosti.	2021/14 ESGAB preporučuje Eurostatu da obavi utvrđivanje i predstavljanje (budućih) potrebnih vještina/kompetencija osoblja. Na temelju tih informacija trebalo bi prilagoditi ponude osposobljavanja za postojeće osoblje kako bi se omogućilo uspješno usavršavanje u relevantnim novim područjima. Eurostat bi istodobno trebao proaktivno iskoristiti sve mogućnosti postojećeg sustava Europske komisije za zapošljavanje kako bi mogao privući i zadržati osoblje s potrebnim vještinama otpornima na promjene u budućnosti.
2014/15 ESS i ESSB trebali bi se usredotočiti na pragmatično djelovanje u okviru dogovorene raspodjele poslova te nastaviti s praktičnom suradnjom. Bilo bi korisno kad bi ESSB usvojio provjerljive postupke jamstva kvalitete slične postupcima ESS-a kako bi se poboljšalo njihovo međusobno razumijevanje.	2021/2015 ESGAB preporučuje tvorcima politika EU-a da pruže potporu svim aktualnim inovacijskim poduhvatima u vidu odgovarajućeg financiranja, čime bi se obuhvatili i financijski i ljudski resursi. Ujedno ponovno ističe svoje preporuke (preporuke 2020/6 i 2020/7) da Komisija predloži znatna ulaganja u digitalnu infrastrukturu u statističke svrhe kako bi se omogućili inovacije i eksperimentiranje. Planovima za oporavak i otpornost država članica i drugim relevantnim fondovima EU-a trebale bi se podupirati te mjere za nove europske političke inicijative u cijelom europskom statističkom sustavu, čime bi se obuhvatili i troškovi razvoja i operativni troškovi.
2014/16 A U okviru sljedeće revizije Kodeksa prakse trebali bi se izraditi načelo i odgovarajući pokazatelji koji se odnose na potrebu za koordinacijom razvoja, izrade i širenja europske statistike.	2021/16 ESGAB preporučuje Eurostatu i ESS-u da provedu temeljitu i cjelovitu procjenu iskustva tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19. Tim bi se preispitivanjem trebali obuhvatiti izazovi, reakcije, prepreke i uspjesi te donijeti konkretni zaključci. Osim toga, trebalo bi pripremiti akcijski plan za otpornost u budućim kriznim situacijama.
	2021/17 ESGAB preporučuje Eurostatu da zajedno s nacionalnim zavodima za statistiku uspostavi postupke za proaktivno uvođenje brzih statističkih inovacija, čime bi se posebice trebala obuhvatiti eksperimentalna statistika. Time bi se ujedno pripremilo za krizna razdoblja te bi trebalo uključiti i prijedloge o tome kako zajamčiti vidljivost takve statistike i osmisлити postupke za njezino eventualno uključivanje.
	2021/18 ESGAB preporučuje Eurostatu da, prema potrebi, aktivno i u najvećoj mogućoj mjeri primijeni ovlasti iz članka 14. stavka 1. točke (b) i članka 2. Uredbe br. 223/2009 kako bi mogao brzo reagirati na nepredviđene i hitne statističke zahtjeve za donošenje politika. U tu bi svrhu trebao analizirati potencijal i ograničenja tih zakonskih odredbi. Ako se pokažu neodgovarajućima, to bi pitanje trebalo razmotriti u kontekstu izmjene Uredbe br. 223/2009.

Prilog VII. – Sažetak mjera za poboljšanje nacionalnih zavoda za statistiku – stanje na dan 31. prosinca 2019.

Klasifikacija	Sve mjere	Nedovršene mjere (31. prosinca 2018.)	Dovršeno	Zaključeno	Napredak ovisi o drugima	Kašnjenje	Trajne mjere	Nedovršene mjere (31. prosinca 2019.)
1. Upravljanje i pravni aspekti; koordinacija	221	65	9	4	23	17	8	52
1.1. Stručna neovisnost	72	26	1	0	15	6	2	25
1.2. Ovlasti za prikupljanje podataka	3	0	0	0	0	0	0	0
1.3. Pravni aspekti povjerljivosti	2	1	0	1	0	0	0	0
1.4. Koordinacija	144	38	8	3	8	11	6	27
2. Primjerenost resursa i isplativost	152	47	14	4	4	22	4	29
2.1. Resursi	57	14	5	0	3	2	3	9
2.2. Osposobljavanje	22	4	1	0	0	2	0	3
2.3. Isplativost	73	29	8	4	1	18	1	17
3. Kvaliteta i metodologija	231	60	26	1	2	21	7	33
3.1. Predanost kvaliteti	102	33	17	1	1	10	3	15
3.2. Metodologija i zaštita povjerljivosti	46	9	2	0	0	3	2	7
3.3. Kvaliteta rezultata i interakcija s korisnicima	83	18	7	0	1	8	2	11
4. Smanjenje opterećenja i administrativni podatci	85	23	4	4	7	4	4	15
4.1. Smanjenje opterećenja	28	5	0	3	0	1	2	2
4.2. Administrativni podatci	57	18	4	1	7	3	2	13

Klasifikacija	Sve mjere	Nedovršene mjere (31. prosinca 2018.)	Dovršeno	Zaključeno	Napredak ovisi o drugima	Kašnjenje	Trajne mjere	Nedovršene mjere (31. prosinca 2019.)
5. Nepristranost i širenje	221	43	11	5	3	15	6	27
5.1. Nepristranost	46	6	3	1	1	0	1	2
5.2. Širenje: pristupačnost i jasnoća	123	25	4	3	1	11	4	18
5.3. Širenje mikropodataka	52	12	4	1	1	4	1	7
Sveukupno	910	237	64	18	39	79	29	155

Izvor: Sud, na temelju podataka Komisije.

Prilog VIII. – Obuhvat nacionalnih statističkih sustava u trećem krugu stručnih pregleda

Država	Ukupan broj drugih nacionalnih tijela	Druge nacionalna tijela odabrana za stručni pregled
Austrija	7	Savezno ministarstvo za klimatske aktivnosti, okoliš, energiju, mobilnost, inovacije i tehnologiju (BMK)
		Savezno ministarstvo poljoprivrede, regija i turizma (BMLRT)
		Austrijska agencija za okoliš (Umweltbundesamt).
		Energie-Control Austria (E-Control)
Bugarska	10	Odjel za poljoprivrednu statistiku pri Glavnoj upravi za poljoprivredu i regionalnu politiku (Ministarstvo poljoprivrede, prehrambenih proizvoda i šumarstva)
		Uprava za analizu, planiranje i prognozu i Odjel za medicinsku stručnost u području radne sposobnosti i nesreća na radu pri Upravi za osiguranje na radu i kratkoročna davanja na Državnom zavodu za socijalnu sigurnost)
		Uprava za praćenje i procjene okoliša Izvršne agencije za okoliš pri Ministarstvu zaštite okoliša i voda
Belgija	15	Savezna javna služba za unutarnje poslove
		Savezna javna služba za gospodarstvo, MSP-ove, samozaposlene i energetiku – Glavna uprava za energetiku
		Institut za nacionalne račune
		Vlaamse Statistische Autoriteit (Zavod za statistiku Flamanske regije)
Danska	15	danski ured za migracije
		danska agencija za energiju
		danska agencija za zaštitu okoliša
Estonija	1	---
Finska	6	finska carinska uprava
		finski Institut za prirodne resurse
		Nacionalni institut za zdravstvenu skrb i zaštitu
		finska služba za imigraciju
Francuska	12	Odjel za statistiku i analizu predviđanja (Ministarstvo poljoprivrede i hrane)
		Odjel za podatke i statistička istraživanja (Ministarstvo ekološke tranzicije)
		Uprava za istraživanje, studije, evaluaciju i statistiku (Ministarstvo solidarnosti i zdravstva, Ministarstvo gospodarstva, financija i oporavka te Ministarstvo rada, zapošljavanja i gospodarske uključenosti)

Država	Ukupan broj drugih nacionalnih tijela	Druge nacionalna tijela odabrana za stručni pregled
Njemačka	30	Savezni ured za poljoprivredu i hranu
		Savezna agencija za zapošljavanje
		Statistički uredi saveznih zemalja (sveukupno 14)
Grčka	10	Ministarstvo okoliša i energetike
		Ministarstvo ruralnog razvoja i hrane
		Nacionalni dokumentacijski centar (EKT)
Irska	15	Agencija za zaštitu okoliša (EPA)
		Ministarstvo pravosuđa (DoJ)
		Ministarstvo zdravstva (DoH)
Italija	13	Ministarstvo ekološke tranzicije (MITE)
		Ministarstvo zdravstva
		Talijanski institut za zaštitu i istraživanje okoliša (ISPRA)
		Operator energetskih usluga (GSE)
Litva	8	Agencija za zaštitu okoliša
		Institut za higijenu
		Državno poduzeće: Centar za poljoprivredne podatke i ruralno poduzetništvo
Luksemburg	11	Opći inspektorat za socijalnu sigurnost – Inspection générale de la sécurité sociale (IGSS)
		Odjel za ruralno gospodarstvo – Service d'économie rurale (SER)
		Odjel za zdravstvo – Direction de la Santé
Malta	1	Uprava za zdravstvene podatke i istraživanja
Nizozemska	-	---
Norveška	8	norveška Uprava za ribarstvo
		norveška Uprava za imigraciju (UDI)
		Norveški institut za istraživanja u području biogospodarstva (NIBIO)
		norveški Institut za javno zdravstvo (FHI)
Poljska	11	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
		Ministarstvo pravosuđa
		Ministarstvo financija

Država	Ukupan broj drugih nacionalnih tijela	Druge nacionalna tijela odabrana za stručni pregled
Portugal	5	Glavna uprava za obrazovanje i znanstvenu statistiku Ministarstva obrazovanja i Ministarstva znanosti, tehnologije i visokog obrazovanja (DGEEC)
		Glavna uprava za energiju i geologiju Ministarstva okoliša i klimatskih promjena (DGEG)
		Glavna uprava za pravosudnu politiku Ministarstva pravosuđa (DGJP)
		Glavna uprava za prirodne i morske resurse te sigurnosne službe Ministarstva mora (DGRM)
		Odjel za strateško planiranje Ministarstva rada, solidarnosti i socijalne sigurnosti (GEP)
Španjolska	17	Opća poduprava za analizu, koordinaciju i statistiku (Podtajništvo za poljoprivredu, ribarstvo i prehranu), Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i prehrane
		Opća poduprava za ekonomske studije i statistiku (Opća uprava za gospodarsko planiranje i proračune; Podtajništvo za promet, mobilnost i plan za gradove), Ministarstvo prometa, mobilnosti i plana za gradove
		Opća poduprava za predviđanja, strategiju i energetske propise (Opća uprava za energetske politiku i rudnike; Državno tajništvo za energiju), Ministarstvo ekološke tranzicije i demografskih izazova
Švedska	20	švedska nacionalna agencija za obrazovanje
		švedsko nacionalno financijsko nadzorno tijelo
		švedska agencija za migracije
		švedska agencija za javno zdravlje

Izvor: internetske stranice Eurostata.

- (a) [Popis nacionalnih zavoda za statistiku i drugih nacionalnih tijela zaduženih za razvoj, izradu i širenje europske statistike, koje su imenovalе države članice \(ažurirano 12. listopada 2021.\)](#) i
- (b) [Popis drugih nacionalnih tijela \[posljednje ažuriranje u svibnju 2022.\] koja sudjeluju u trećem krugu stručnih pregleda za razdoblje 2021. – 2023.](#)

Napomena: Informacije o drugim nacionalnim tijelima koja sudjeluju u stručnim pregledima nacionalnih statističkih sustava Hrvatske, Cipra, Češke, Mađarske, Islanda, Latvije, Lihtenštajna, Rumunjske, Slovačke, Slovenije i Švicarske bit će dostupne u studenome 2022.

Pokrate i skraćeni nazivi

ECDC: Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti

EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine

ESB: Europska središnja banka

ESS: europski statistički sustav

GU EMPL: Glavna uprava Europske komisije za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje

GU GROW: Glavna uprava Europske komisije za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo te male i srednje poduzetnike

GU SANTE: Glavna uprava Europske komisije za zdravlje i sigurnost hrane

ILO: Međunarodna organizacija rada

Kodeks prakse: Kodeks prakse europske statistike

MSP-ovi: mala i srednja poduzeća

OECD: Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj

SZO: Svjetska zdravstvena organizacija

Pojmovnik

Civilno društvo: dio društva, različit od vlade i poduzeća, koji se sastoji od udruga i drugih skupina koje zastupaju zajedničke interese u javnoj domeni.

Institucionalni korisnik statističkih podataka: nacionalna ili međunarodna organizacija, kao što je nacionalna vlada ili nacionalna središnja banka ili institucija, tijelo ili odjel EU-a.

Ključni pokazatelj uspješnosti: mjerljiva vrijednost kojom se izražava uspješnost u pogledu ključnih ciljeva.

Mala i srednja poduzeća: definicija veličine koja se primjenjuje na poduzeća i druge organizacije i koja se temelji na broju zaposlenika i određenim financijskim kriterijima. Mala poduzeća imaju manje od 50 zaposlenika i promet ili bilancu koji ne prelaze 10 milijuna eura. Srednja poduzeća imaju manje od 250 zaposlenika i promet koji ne prelazi 50 milijuna eura, odnosno bilancu koja ne prelazi 43 milijuna eura.

Metapodatci: podatci kojima se definiraju i opisuju drugi podatci.

Mikropodatci: podatci o pojedincu, kućanstvu, poduzeću ili organizaciji.

Nedostatak podataka: nedostupnost podataka potrebnih za određenu svrhu.

Nepristranost: načelo prema kojem se statistika mora razvijati, izrađivati i širiti neutralno i na način kojim se jamči jednako postupanje prema svim korisnicima.

Nezaposlena osoba: nezaposlena osoba u dobi između 15 ili 16 godina i 74 godine koja nije radila tijekom referentnog tjedna i koja je na raspolaganju za početak rada u sljedeća dva tjedna (ili koja je već pronašla zaposlenje koje započinje u sljedeća tri mjeseca) i koja je aktivno tražila zaposlenje u jednom trenutku tijekom prethodnih četiriju tjedana.

Pobolijevanje: stanje oboljelosti.

Podatci: skup vrijednosti kvalitativnih ili kvantitativnih varijabli, kao što su činjenice ili mjerenja, na temelju kojih se mogu izraditi informacije.

Prekomjerna smrtnost: broj smrtnih slučajeva prouzročenih svim uzrocima, izmjerenima tijekom krize, iznad onih koji bi se mogli uočiti u „uobičajenim” uvjetima.

Relativna standardna pogreška: mjera statističke točnosti određene procjene. Manje relativne standardne pogreške upućuju na pouzdanije rezultate, dok veće relativne standardne pogreške upućuju na manje pouzdane rezultate.

Standardizirana stopa smrtnosti: stopa smrtnosti stanovništva prilagođena u skladu sa standardnom dobnom raspodjelom kako bi se poboljšala usporedivost tijekom vremena i među različitim zajednicama.

Sustav zdravstvenih računa: standardni gospodarski okvir za računovodstvo u području zdravstva u državama članicama ESS-a, koji se koristi računovodstvenim pravilima metodološki usklađenima sa sustavom nacionalnih računa u svrhu izrade sveobuhvatnih, dosljednih i međunarodno usporedivih računa kojima se zadovoljavaju ključne potrebe korisnika.

Uzrok smrti: bolest ili ozljeda koja je pokrenula niz događaja povezanih s bolesnim stanjima koji su izravni uzročnici smrti, ili okolnosti nezgode ili nasilja koji uzrokuju smrtnu ozljedu.

Odgovori Komisije

<https://www.eca.europa.eu/hr/Pages/DocItem.aspx?did=62590>

Kronologija

<https://www.eca.europa.eu/hr/Pages/DocItem.aspx?did=62590>

Revizorski tim

U tematskim izvješćima Suda iznose se rezultati revizija koje su provedene za politike i programe EU-a ili teme povezane s upravljanjem u posebnim proračunskim područjima. U odabiru i oblikovanju takvih revizijskih zadataka Sud nastoji postići što veći učinak uzimajući u obzir rizike za uspješnost ili usklađenost, vrijednost predmetnih prihoda ili rashoda, predstojeće razvojne promjene te politički i javni interes.

Ovu reviziju uspješnosti provelo je IV. revizijsko vijeće, kojim presjeda član Suda Mihails Kozlovs i koje je specijalizirano za rashodovna područja reguliranja tržišta i konkurentnog gospodarstva. Reviziju je predvodila članica Suda Ildikó Gáll-Pelcz, a potporu su joj pružali voditeljica njezina ureda Claudia Kinga Bara, ataše u njezinu uredu Zsolt Varga, rukovoditeljica Sabine Hiernaux-Fritsch, voditelj radnog zadatka Athanasios Koustoulidis te revizori Maria Isabel Quintela i Ezio Guglielmi. Jezičnu podršku pružao je Thomas Everett.

Ildikó Gáll-Pelcz

Claudia Kinga Bara

Zsolt Varga

Athanasios Koustoulidis

Maria Isabel
Quintela

Thomas Everett

AUTORSKA PRAVA

© Europska unija, 2022.

Politika Europskog revizorskog suda (Sud) o ponovnoj uporabi sadržaja utvrđena je u [Odluci Suda br. 6-2019](#) o politici otvorenih podataka i ponovnoj uporabi dokumenata.

Osim ako je drukčije navedeno (npr. u pojedinačnim napomenama o autorskim pravima), sadržaj Suda koji je u vlasništvu EU-a ima dozvolu [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Stoga je opće pravilo da je ponovna uporaba dopuštena pod uvjetom da se na odgovarajući način navede izvor i naznače eventualne promjene. Osoba koja ponovno upotrebljava sadržaj Suda ne smije izmijeniti izvorno značenje ili poruku. Sud ne snosi odgovornost za posljedice ponovne uporabe.

Ako određeni sadržaj prikazuje osobe čiji je identitet moguće utvrditi, npr. u slučaju fotografija koje prikazuju osoblje Suda, ili ako uključuje djela trećih strana, potrebno je zatražiti dodatno dopuštenje.

U slučaju dobivanja takvog dopuštenja njime se poništava i zamjenjuje prethodno opisano opće dopuštenje i jasno se navode sva ograničenja koja se primjenjuju na uporabu tog sadržaja.

Za uporabu ili reprodukciju sadržaja koji nije u vlasništvu EU-a dopuštenje se po potrebi mora zatražiti izravno od nositelja autorskih prava:

Ikone na slici 2.: te slike izrađene su s pomoću alata dostupnih na stranici [Flaticon.com](#).
© Freepik Company S.L. Sva prava pridržana.

Softver ili dokumenti na koje se primjenjuju prava industrijskog vlasništva, kao što su patenti, žigovi, registrirani dizajn, logotipi i nazivi, nisu obuhvaćeni politikom Suda o ponovnoj uporabi sadržaja.

Na internetskim stranicama institucija Europske unije unutar domene europa.eu dostupne su poveznice na internetske stranice trećih strana. Sud nema nikakvu kontrolu nad njihovim sadržajem te je stoga preporučljivo da provjerite njihove politike zaštite osobnih podataka i autorskih prava.

Upotreba logotipa Suda

Logotip Suda ne smije se upotrebljavati bez prethodne suglasnosti Suda.

PDF	ISBN 978-92-847-9053-1	ISSN 2315-2230	doi:10.2865/549	QJ-AB-22-023-HR-N
HTML	ISBN 978-92-847-9077-7	ISSN 2315-2230	doi:10.2865/550767	QJ-AB-22-023-HR-Q

Europska statistika javno je dobro koje ima ključnu ulogu u pružanju pomoći oblikovateljima politika, poduzećima i građanima pri njihovom donošenju odluka temeljenih na dokazima. Sud je 2012. objavio tematsko izvješće o kvaliteti europske statistike, ali je 2016. utvrdio da neke mjere za poboljšanje nisu u cijelosti provedene. Sud je u okviru ove revizije ispitao pruža li Komisija visokokvalitetnu europsku statistiku i zaključuje da je njezina ukupna kvaliteta dostatna za dionike. Međutim, Sud je utvrdio niz nedostataka na čijem je uklanjanju još potrebno raditi. Sud je iznio nekoliko preporuka za poboljšanje kvalitete europske statistike, među ostalim, preporuke za bolje zadovoljenje potreba korisnika, davanje prednosti financiranju inovativnih projekata sredstvima EU-a, poboljšanje procjene kvalitete europske statistike i preispitivanje postojeće prakse omogućivanja pristupa još neobjavljenoj statistici.

Tematsko izvješće Europskog revizorskog suda (Sud) u skladu s člankom 287. stavkom 4. drugim podstavkom UFEU-a.

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

Ured za publikacije
Europske unije

EUROPSKI REVIZORSKI SUD
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel.: +352 4398-1

Upiti: eca.europa.eu/hr/Pages/ContactForm.aspx
Internetske stranice: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors